MAGYAR BÁNYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER TWO HUNGARIAN WEEKLIES IN THE U. S.

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL IS READ BY ONE HUNDRED MINING CAMPS IN ABOUT THAN TEN THOUSAND HOMES.

A Himler Coal Company közgyülése.

A magyar bányászok bányatársasága szombaton szeptember 29-ikén tartotta meg rendes évi közgyülését, amelyet harmadikán quorum hiányában nem tudtak megtartani.

A gyülésen jelen volt körülbelül háromszáz részvényes személyesen, s képviselve volt ezernégyszáz.

Reggel féltizkor nyitotta meg az elnök a gyülést, megállapította a határozatképességet és felolvastatta a tavalyi közgyülés jegyzőkönyvét, valamint a jelenlévő részvényesek névsorát.

Minthogy a mult havi értekezlet óta a pénztárnok jelentése minden részvényesnek birtokában volt, szóbeli jelentést a tisztviselők ezuttal már nem tettek és rögtön a különböző inditványok tárgyalására került a sor.

Az Igazgatóság azon első inditványa, hogy a társaság alkalmas időben, megfelelő hasznonal értékesitse a Kermit-Warfield Bridge Company vagyonát (mely a Himler Coal Co. vagyona) hosszas vitát idézett elő.

Többen attól tartottak, hogy a bíd eladásával, vagy rendes vasuttá alakításával kicsuszik a társaság kezéből a bánya megett fekvő nagy szénterület, s olyanok is voltak, akik a jelenlegi bánya kocsi-ellátást féltették ilyen intézkedéstől.

A hosszas vita azonban az Igazgatóság inditványának nyert hiveket és a közgyülés nagy többséggel úgy határozott, hogy az Igazgatóságot felhatalmazza a vasutnak valamilyen formában való értékesitésével.

A társaság elnöke megkérte a határozat tián a részvényeseket, hogy ne várják ezen úgy szólva lebonyolitását, mert lehetséges, hogy az értékesités nagy történik, hogy a Kermit-Warfield Bridge Company rendes vasut-vállalattá alakul át (a Himler Coal Co. tulajdonában) és az hosszadalmas munka. Lehetséges az is, hogy elalják ezt a vonalat, ha az fog előnyösebbnek mutatkozni.

A gyülés ezen határozata nem foglalta ugyan magában, de magával vizsi azt az utasitást is, hogy a hál jövedelmét, vagy esetleges eladásából kapott pénzt a bánya terhelnek csökkentésére forditák.

A közgyülés második tárgya az osztalék kérdése volt, s ez a tárgy is másfél órás vitát idézett fel a megjelentek közt.

A pénztárnok a jelentésében arra kérte a közgyülést, hogy ne szavazzon meg ez évben semmiféle osztalékot, vagy ha megszavazna valamit, az ne legyen több három százaléknál.

Rámutatott arra is, hogy az elmult évben tőkeszetett a társaság egy 8 százalékos jelzálog tartozásából tizezer dollárt, egy hét-százalékos jelzálog tartozásából negyvenötezer dollárt és hat-százalékos váltótartozásokból huszonötezer dollárt. Arra kérj a közgyülést, hogy inkább ezentul is a nagy kamattal járó terhek csökkentésére törekedjenek, s azután fizessenek osztalékot.

A vita során az igazgatóság egyik tagja figyelmébe ajánlja a közgyülésnek az alapszabályok (by-laws) azon pontját, a mely szerint a társaság keresetének csak egy harmada fizethető osztalék-képen, s ugyanannyit a munkások kapnák bónuszképen, amig a harmadik harmada tartalékra menne.

Ha tehát a társaság a tavalyi mintegy kilenevenezer dollár tiszta haszonból fizetne osztalékot, az harminczezer dollárnál nem lehetne több, de ez esetben ugyanannyi járna bónusz fejében a társaság részvényes-munkásainak is.

A munkások szivesen lemondtak a multban és lemondanak most erről a bónuszról, hogy a társaság nagy kamattal járó tartozása minél jobban és gyorsabban csökkenjen, s mondjanak le a részvényesek is az osztalékról ugyane célból.

A vita után a szavazásnál mutatták meg Himlerville munkásai, hogy tisztességes és önzetlen gondolkozással nem csak a saját, de inkább a társaság boldogulását keresik, mert óriási többséggel ugy határoztak, hogy ez évben osztalékot ne fizessen a társaság.

Ezzel egyszersmint attól is megfosztották önmagukat, hogy ez évben bónuszt kapjanak (amiathogy 1918-19 óta nem is kaptak jövedelmi-bónuszt) pedig a jelenlévők legnagyobb része helybeli részvényes volt és így minden akadály nélkül megszavazhatták volna önmaguknak az osztalékot és a bónuszt.

Azok a vidéki részvényesek, a kik néha azon nyugtalankodnak, hogy a telep lakossi becsületesen intézik-e a társaság sorsát, ebből az egy határozatból több értesitést meglthetnek, ha gondolkoznak, mint ezer ujságcikkből és ezer utazó pletykájából.

A közgyülés harmadik tárgya a sokat hánytorgatott preferred-stock kérdése volt.

Az elnök inditányozza, hogy a közgyülés a preferred stockot tegye mindenben egyenlővé a többi részvénnyel.

Megmagyarázza, hogy miért látták a társaság alapitásakor szükségesnek, hogy ezt a részvényt kiváteles hatalommal (de nem kiváteles jövedelemmel) ruházzák fel és azt is megmagyarázza, hogy erre tovább nincsen szükség.

Nagyon rövid vita után a jelenlévők nagy többsége úgy döntött, hogy a társaság minden egyes részvénye minden tekintetben egyenlő hatalommal és egyenlő felelősséggel bir, ugy hogy ezentul semmiben nem különböznek egyik részvény a másiktól.

Az Igazgatóság felhatalmázást kért arra, hogy az óhazában rossz sorsban lévő olyan részvényesek számára, akik a társaságtól vették a részvényt. néha kisebb kölesönt adhasson a saját pénztárából. A közgyülés ugy határozott, hogy ezt az igazgatóság a jövőben megteheti.

Hosszas vitára adott alkalmat egyes részvényeseknek az a kivánsága, hogy a társaság üzletében emeljék fel az árakat, és több jövedelmet nyujthassanak azzal, mint a multban.

Cendálatos jelenlége volt a gyülésnek, hogy a vidéki részvényesek mind helyeselték a társaság vezetőségének a stór-

FEL AKARTAK ROBBANTANI EGY TIPLIT.

A Sumbeam Coal Company bányájában Fort Branch, W. Vaban fel akarták robbantani a tiplit. Már minden elő volt készitve és a tipli alá volt aknázva, mikor az egyik munkás figyelmes lett arra, hogy egy ember a tipli körül ólálkodik. Odament és mégdöbbenve látta, hogy gyutacsokat tettek a tipli oszlopokhoz és már a vezetéket helyezték oda, ugy, hogy valóban az utolsó-perczekben siterült megakadályozni a robbantást.

A merénylő elmenekült és nem is tudták megállapitani, hogy ki lehetett.

—o—

PINCHOT KORMÁNYZÓ 30 ÁLLAM KORMÁNYZÓJÁT GYÜLÉSRE HIVTA A KEMÉNYSZÉN ÜGYBEN VALÓ TÁRGYALÁSRA.

Pinchot pennsylvaniai kormányzó 30 olyan állam kormányzóját hivta gyülésre, a hol egy év alatt legalább ezer tonna keményszenet fogyasztanak.

A kormányzókkal tanácskozni kivánt a keményszénplac ellátásról és főleg arról, hogyan lehetne és milyen intézkedéseket kellene megtenni, hogy a keményszén áremelkedését megakadályozzák.

—o—

50,000 DOLLÁR A DAKOTAI SZÉNMEZŐK MEGVIZSGÁLÁSÁRA.

Az europai országokból a tudományos körökből örkezett megkeresésre a Szénfelügyelőség elhatározta, hogy megvizsgáltatja az ország lignit készletét és pedig főleg Dakotában, mert a lignit szén (tőzeg és barna szén leginkább ott fordul elő. Erre a célra megszavaztak 50 ezer dollárt és a bizottságot is kinevezték több jeles szakférfiak, akik még az idén kezdik meg a helyszinen a munkálatokat, ha a szükséges előkészületekkel elkészültek.

A vizsgálatoknak nemcsak tudományos, de gyakorlati értékük is van, mert eddig Dakotában még nem végeztek alapos kutatásokat és vizsgálatokat, csak általában eszközöltek vizsgálódásokat.

—o—

Congo, Ohio. B. A. bajtárs irja, hogy náluk most jól folyik a munka az Ohio Collieries Coal Co.-nál, de van elegendő ember is ott.

ra vonatkozó eddigi intézkedéseit, s csupán egy vidéken lakó és egy helyben lakó részvényes kivánták, hogy átgálában adják a munkásoknak az élelmiszereket.

Az elnök ezt a kérdést nem is bocsájtotta szavazás alá, mert a következő Igazgatóság jogkörébe tartozik ilyen dolog elintézése, s az Igazgatóság meggyőződést szerezhetett róla, hogy e tekintetben helyesliik a részvényesek az eljárásukat.

Az uj ügyek tárgyalásánál inkább felvilágosításokat kértek a megjelent részvényesek, különösen a vidékről jött részvényesek, akik millió pletykát és rossz hirt hallottak Himlervilleről.

Minden kérdésre megkapta mindenki a kivánt felvilágositást és mindenki meg volt az adott válaszokkal elégelve.

A telep munkásainak volt panaszoinl, kérni és inditványozni valójuk, leginkább olyan dolgok, amelyek nagy részét a förman vagy a manager is elintézték volna, s a gyülésnek csak egyszerű szóbeli felvilágositás az ügyben tármája, mikor egyik részvényes azt inditványozta, hogy a mázálót a közgyülés válassza.

Az elnök kijelentette, hogy ezt a kérdést nem bocsájthatja szavazás alá, mert ez a kérdés teljesen az méltányiatlan.

A bánya munkásainak minden módjukban állt és többszőr folajánlották, hogy válasszanak ellenőrző checkweighment, ugy mint más, szervezett bányáknál szokásban van, de a vállalat vezetője, aki a részvényesek felelősséggel tartozik, nem mondhat le arról a jogáról, hogy a mázálót ő nevezze meg.

Ujra felhivtá a bánya munkásait, hogy válasszanak maguknak egy ellenőrző mázálót.

Az Igazgatóság válasziása volt a gyülés utolsó pontja, mert a 11 tagu Igazgatóságból öt igazgatósági tag meghiázsa le járt, ketten pedig Himler Márton és Láng Jenő szeptember 3-án benyujtották lemondásukat.

A jelölő bizottság a hét jelölt közt ujra jelölte Himler Mártont is Láng Jenőt is és mindkettőjük nevében Himler Márton bejelentette, hogy elfogadják a jelölést, és megnaraszlik a vállalatban további egy évre. Ha a közgyülés most tudomásul veszi, hogy egy ér multva eltávoznak és gon gondolni fogunk róla, hogy akkorra állásaikat másokkal toithesnek be, minthogy pár hónapig úgy is itt kellett volna maradniuk.

A jelölő bizottság hét jelöltjén kivül a gyülésen jelen volt részvényesek még tizennyolc másik részvényest is jelöltek, ugy hogy összesen 25 jelölt volt a hét állásra.

Az elnök bejelentette, hogy a választás titkos szavazással fog történni, mert a multban azzal vádoltak meg a vezetőket, hogy előre kijelölik mindazokat, a kiket szeretnének megválasztani.

A szavazás igy hosszu időt vett igénybe, de viszont valamennyit megnyugtatott, hogy minden teljesen a részvényesek többségének az akaratu érvényesüli.

A részvényesek többségének az akarata az volt, hogy a régi Igazgatóság teljesen változás nélkül maradjon a helyén, mert mind a hét volt igazgatót jelsebb-nagyobb többséggel ujra megválasztották.

A választás után az elnök arra kérte a vidékről jött részvényeseket, hogy hazamenet monjják el, hogy mit láttak ezen a telepen, monjják el, hogy mit hallottak és monjják meg azt is, hogy ha vidéki részvényesek nem tudnak, nem értenek, vagy nem hisznek valamit, minden alkalmuk meg van arra, hogy felvilágositásokat szerezzenek.

E tekintetben nagyon összeszól és józan mólon járnak el a Murray City, O.-ban lakó részvényesek, akik önmaguk közt értekezletet tartván, kiválasztottak egy kőszáon választott bizottsági tagokat, hogy a [illegible] jelen részvényesek [illegible] minden szükséges [illegible] szerezzen, s őket a közgyülésen képviselje.

Megkérte a társaság munkásrészvényeseit, hogy a jövőben valamivel több bizalommal legyenek a társaság vezetői iránt, legalább annyira, hogy ha valami bajuk van, azt monjják meg, vagy ha valamit kivánnak, azt a fők elő és ne vidékre tereljezzék jogos vagy vélt sérelmeiket, hanem a társaság vezetőjénél keressenek orvoslást.

Bejelentette egyébként, hogy a bányában a munka vezetésben ezentul némi változás lesz, a az Igazgatóság taglai szorosabb kapcsolatba hozzák a munkásokat és a munka kérdéseit a vezetőivel, mint az a multban volt.

Arra is kérte még az összes részvényeseket, hogy társaságok ügyeit és bajait a társaságon belül intézték el, s ne kiáltozzanak a bajok és hiányokkal az utczákon a társaság ügyeiben, mert azzal nem lehet segiteni.

Az elnök záróbeszéde a gyülésnek este hét óra után véget vetett.

Ezzel szemben a gyülésről szóló tudósitóhoz, meg kell emlitnünk, hogy a magyar bányászok [illegible] szándunk ez a közgyülés szép volt és békés volt, mert bár a vélemények sokszor [illegible] szemben tartozta a [illegible] és szenvedélyek, de szinte nem lehetett hallani a másik embert.

A gyülés békés lefolyásához nagyban hozzá járult az a tény, hogy a multi meglehetős vihartos és összes kinosabb kérdéseit alapozó letárgyalták a részvényesek a szeptember 3-án tartott értekezleten; s így ezen a gyülésen már nem gyülölködés szenvedélyek és személyes bántások, hanem békés kőzjöra törekvő részvényesek voltak jelen.

Nyilatkozat.

[illegible] nem az állásomban való [illegible] szemben kérteim csak, hogy [illegible] szoktak keresgalni [illegible] ember valaszthassanak [illegible] a telep vezetésére.

A beérkezett levelek és a telepen lakó barátaim azonban megértették velem magyarosan és egyenesen, hogy tőlem várják és követelik a társaság vezetőit mindaddig, amig a tisztesünk sokkal kisebb nem lesz és engem tartanak felelősnek a vállalat sorsáért, amig egészen jó helyzetbe nem jutunk a tartozás alapos leszámitolásával.

Ugyanezek szemrehányásai illettek azért is, mert vállalatunk körszetkezett be a lemondásom és nem tudtak hirtelen utódot találni. Ez a szemrehányás nem volt egész jogos, mert mig egy hónap alatt, hogy szivesen maradjak ott, amig állásomba [illegible] más[illegible]

Az itt levő kérelmek és kérések nagy része alatt Mr. Lángot [illegible] elhatároztuk, hogy [illegible] Amerikában [illegible] egy évig, a rendszer [illegible]

[illegible] Himlervilleben [illegible] a Sokan megjelentek [illegible] [illegible] gondolkozásával, a gon[illegible] [illegible]

Tudomásomtan egy ér multa [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]

HARC A BÁNYATÜZ ELLEN.

A bányászati szakkörökben már régóta kutatják azt a legjobb módszert, mely szerint a legbiztosabban lehetne eloltani a bányatüzet.

Ha valamely bányában tüz ütki és a tüzet nem veszik idejében ésszre vagy nem rendelkeznek az oltáshoz elegendő vízzel, akkor megesik, ahogy már szám talanszor előfordult, hogy a tüzet egyáltalán nem képesek többé megfékezni, és a bánya a termelésre örökre elveszett.

Mint ismeretes az Egyesült Államokban több olyan nagy bánya van, ahol az üzemet teljesen be kellett szüntetni a bányatüz miatt és vannak olyan égő bányák, melyek évtizedek óta égnek, anélkül, hogy a jelen viszonyok között gondolni lehetne arra, hogy a tüzet elfojtsák Ezekben a bányákban a tüz már annyira elharapózott, hogy nem képesek azt megálltani és a bányákat ezért a sorsukra bíz ták.

Egy érdekes esetet hoztak most nyilvánosságra, melyben a tüzet, mely pedig már szintén eléggé elharapodzott sikerült há rom hónap alatt elfojtani.

Egy alabamai bányában tüz ütött ki és mikor észrevették a bánya már három helyen égett.

Az oltáshoz azonnal hozzáfog tak, azonban a szárazság miatt, hamaroson abba kellett hagyni, mert nem volt már egy csepp víz sem az oltáshoz.

Ekkor megkiséreltek, a bányát a külső levegőtől elzárni, azonban a tüz annyira elterjedt, hogy ez a kísérlet is meddő maradt és a lángok a bánya szájából 25-30 láb magasságig törtek fel. A bányát lassanként már nem is tudták megközelíteni a nagy hőség miatt és már minden reményről lemondtak. A tüz már 15 napja tartott és egyre terjedt.

Közben a bányamérnökök két széndioxid fejlesztő készüléket állítottak fel és megkezdték a széndioxid fejlesztését, hogy megkiséreljék azzal eloltani a tüzet.

Mikor már elegendő mennyiségben rendelkeztek széndioxid dal csöveket vezettek a bánya szájához és megkezdték a bánya széndioxiddal való elárasztását. Mintegy 200,000 köbláb széndioxidot bocsátottak a bányába, aztán lezárták a bányát, miután minden nyiliást melyen külső levegő hatolhatott volna be, betemették.

Három hónapig hagyták így a bányát és a harmadik hónap után ismét felnyitották a bányát és a bányamérnökök körül járták és megvizsgálták azt.

A tüzet három hónap alatt a széndioxid teljesen elfojtotta és a bányát ismét üzembe lehetett venni. S még ma is üzemben van.

Most azon gondolkoznak a szakkörök, miként volna lehetséges oly állandó szerkezeteket készíteni a bányákhoz, hogy tüz esetén a szükséges széndioxid mindig rendelkezésre álljon, annál is inkább, mert az oltás ezen módjának az a nagy előnye is meg van, hogy a széndioxid, miután légnemű anyag, széngáz, nem tesz kárt a bánya belső felszerelésében és a tüz eloltása után könnyen kiszivattyuzható egyszerü szellőztetés által.

AZ AJKAI BÁNYÁSZNAK IS NYOMORUSÁGOS A SORA.

(Folytatás a 2-ik oldalról.)

milliót és megkeres — az uj fizetés szerint.

Szeptember 15-én ugyanis élethe lép az az uj fizetési rendszer, aminek lényegét már a Bányászlap részletesen ismertette. Ekkortól kezdve 100—180 ezer koronára megy fel a bányász fizetése — a mai szénárak mellett tehát, amikor egy méter mázsa szén 15,000 korona, átlagosan 10 métermázsa szén árára.

A lakásviszonyok türhetőek — körülbelül ugyanolyanok; mint más telepeken.

Egy szoba — konyha — kis kert — az ajkai bányászok két telepen laknak, melyek közül a régi lakásai elég gyengék, az ujak azonban már megfelelőbbek.

Persze, még mindig messze maradnak a himlervilei magyar bányászok 4-5 szobás, fürdőszobás lakása mögött.

A szomszédos üveggyár munkásainak sokkal jobb a helyzetük — ők már most megkeresik havonta'a maguk félmillióját.

Hordóssy Iván.

MEGGYÓGYITJA ÖNT IS, A MI TÁPERŐ NÖVELONK.

Egy orvosi szakíró mondta a következőket: "A beteg gyomor rendszerint az illető saját hibájának tulajdonítható." Es igaza is van, mert mostanában az emberek általában többet értenek ahhoz, hogy hogyan kell táplálni a barmaikat, mint saját magukat és ez igy van az emberek nagy tömegeinél.

Nagyon ritkán lehet találni olyan embert, aki tudatában van a különböző tápanyagoknak, melyeket az emberi test igényel és azzal sines tisztában a legtöbb ember, hogy egyiknek tápanyaghoi mennyire van szüksége, mert a táplálékzás alapját az étvágy képezi és innen erednek a tévedések, melyeknek azután sulyos következményei vannak. A Triner's Bitter Wine egylke a legtöbb szerecknek, melyek visszanyják az egészséget. Kitisztítja a gyomrot, elősegíti az emésztést és az egész gyomor működését rendbehozza. Ha Ön gyomorbajban szenved, vagy dugulása van, vagy a szelek bántják, fejfájás gyötri, ideges, álmatlanságban szenved vagy általában rossz közérzése van, vegyen Triner's Bitter Wine — Triner Keserü Bort, mely minden jobb drugstorban vagy patikában kapható. Ha nem tudja a szomszédságában megszerezni, irjon a következő elmre: Joseph Triner Company, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

A bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.

A BÁNYÁSZOK NEMZETKÖZI ELSŐSEGÉLY VERSENYÉN SZERVEZETT BÁNYÁSZOK NYERTÉK AZ ELSŐ ÉS MÁSODIK DIJAT.

Salt Lake City, Utahban gyü ltek össze a világ minden részéből a bányászók a Nemzetközi első segély versenyre. A nagy számban megjelent bányászokat hat személyből álló csoportokba osztották be egy vezető alá és minden csoportnak kiadták a mentési feladatot.

Az első és második dijat szervezett bányászok nyerték el. Ezzel is beigazolódott, hogy nem igaz a bányatulajdonosoknak az az állitása, hogy a szervezett csak arra törekszik, hogy a szén iparban diktálhasson, mert a szervezetnek a célja, hogy a bányászokat oktassa és felvilágosítsa, hogy baj esetén ne veszítsék el a fejüket, hanem mint ön fegyelmezett munkások slessenek veszélyben lévő bajtársaik segitségére és a segitséget hozzá értéssel és az adott viszonyokhoz képest a legjobban nyujthassák.

A Salt Lake City-i Nemzetközi Első Segély versenyen a Bányafelügyelőség is részt vett és elismerését fejezte ki a győztes bányászoknak. Mintha ebben az elismerésben a szervezet dicsérete is benn volna.

A SZERVEZET MEGVETTE A LESTER BÁNYÁT ILL.-BAN.

A Bányászszervezet jelentést adott ki, mely szerint a Lester strip bányát, Herrin, Ill.-ban megvette és Mammoth Coal Co. név alatt erre a célra egy társaságot létesitett Benton, Ill.-ban.

Az Union nem hozta nyilvánosságra, hogy mik voltak a céljai ezzel a bányavétellel, azonban szakkörökben azt mondják, hogy a bányát, melynek vételára 729,000 dollár volt azért vásárolta meg az Union, mert a herrini vérengzés idején ott a bányát is megrongálták és a bánya volt tulajdonosai nagy kártérítést követeltek és így jobbnak látszott az egész bánya megvétele, mert ezzel megszünt a perlési lehetőség.

HAT HÓNAP UTÁN — MEGEGYEZÉS.

A Peabody Coal Company bányáját, Cramerben Dubois, Pa., mellett idén márciushan lezárták, mert a társaság és a bányászok között a deadworkért fizetendő bérek tekintetében differentiák merültek fel és egyik fél sem akart engedni.

Az üzem hat hónap óta szüneltelt és mikor a társaság látta, hogy nem lehet a bányászokat eltéríteni jogos követelésüktől végre is most — hat hónap után — megegyezett és a bányászok visszatértek a munkába és a bánya ujból felvette az üzemet.

—o—

FELHIVÁS.

Tóth Ferencz alsódobozi, Zemplén megye, 1876-ban szülletett és 1906-ban Amerikába vándorolt egyén, aki 1914-ben addott utoljára életjelt magából Farmington, W. Va. No. 9 Storeból illetőleg bányaszerencsétlenség következtében meghalt.

Aki tud az esetről, legyen szives lapunk kiadóhivatalát értesiteni.

—o—

JÓKAI MÓR.

A forradalom utáni időben regényirónk kontil országos és maradandó nagy hatást tett **Jókai Mór.** A bálás nemzet kegyeletét tiránta Stroll Aljosztól mintaszerü oromszobra bírfel Budapesten. Gyökeres magyar szellemével, hűdíró és varázsos erejével, szépítőerőik szuszig elevenségével, élet felfogásainak nemességével a magyarságtól az legjobb hatást gyakorolta. A nemzet szellemi szükségleteinek kielégítésére megalakult Szépirodalmi Társaság. Az Akadémia tisztelettel és a Kisfaludy Társaság rendes tagjává választotta meg.

Az elbeszélő prózába Jókai Mór vitte be a régiest oly mértékben, mint előtte senki. A magyaros, egyszerü, természetes stilusnak ősi prónákban épp úgy és a meg alapítója, mint a vernes elődaiban. Pótolt es Arany Magyaros, talaló, jellegzetes kifejezéseket, kormondásokat, a nép szemszögéből szólásformát, tájszavakat az ősnép különböző vidékeiről egész tömegét használ, mindig könnyedén, a maga helyén, erőtakarékos módon. Szókincsének nagyságával, irodalmunkban a legtöbb helyet foglalja el. Az egész magyar nép szókincsét ismerte meg és a legkülönbözőbb szavakat, a szinte csaknem csak ügyszt a jelenkori vagy a korábbi korszakokban. Jókai Mór az eszmeiben adott 214 kötetet adott ki, vagyis körülbelül 2500 nyomatott ivet ír, 70,816.441 betüvel. Képzelőtehetségének egésznek különleges világa van. A vitéz osmán regényeivel, és a szerelmi regényeinek bűbájával megigézi a fiatalságot visszadagadt imbolygó halandókat, elterelt figyelmüket a valóság lenyűgö gondoltak fel emeli őket a gondolatnagy eliisumtba. Amerika legnagyobb könyvkereskedő cége, Kerekes Testvérek (Budapest: 208 Kasch St., Fiókcimtek: 1464—3rd Ave. és 1548—2nd Ave., New York.) az egész Egyesült Államokban naponta hozatkozik megkeresésre beszerzés Jókai Mór munkáinak megszerzésére. Ez a magyarság körében hiányzott nagy és nagy szerzett. A kedvezőbb könyvkereskedő cég kívánságra bárkinek ingyen megküldi teljes könyv-, kotta-, gramofonlemez és hangszerárjegyzéket. Küldjön le 10 cimet és $1.00-t és mi küldünk annek 10 érdekfeszitő regényt.

BÁRMILY BAJA VAN, forduljon bizalommal hozzám. TANÁCSCSAL szivesen szolgálok. Csak irjon vagy bármely hazai gyógyszerre van szüksége rendelje meg. Postán azonnal elküldjük.

KREJCI EEHÉR KERESZT GYÓGYSZERTÁRA

26TH ÉS LORAIN AVE. SAROK, CLEVELAND, OHIO.

HA PÉNZT KÜLDÖTT

bármikor, barberre ez azt hiszi az nem érkezett rendes időben vagy teljes értékben, esetleg egyáltalán nem a cimzett birtokába,

SAJÁT ÉRDEKÉBEN

irjon alázó cimre. Küldje be a pénz feladásakor kapott nyugtát és adjon kimerítő felvilágosítást.

Segítségére akarunk lenni elvesztettnek itt pénzének visszaszerzésben.

CIM:

REFUND COMPANY

253 W. 42nd Street, New York.

Logan vidéki magyarok!

Valódi 14 karátos arany ékszerek, órák, gyűrűk, drága kövek nálam jótállás mellett kaphatók.

Ne vegyen hamisitványt!

Hangszerek, gramofonok, lemezek nagy választékban. Disz villanylámpák.

Irjon nagy képes árjegyzékért!

G. C. WELLMAN

órás és ékszerész

Logan, W. Va.

Aracoma Hotel épületében

CITY TAXI CO.

LOGÁN, W. VA.

a First National Bank épületével szemben.

TELEPHON No. 216

Automobilok éjjel és nappal kaphatók. Idegenek bizalommal utazhatnak ko csijainkon a környékbeli plézekre.

Esküvőkre vagy más alkalmakra rendeljen koesit nálunk!

– Logan – Jewelry Co.

LOGAN, W. VA.

Kitünő órák, ékszerek, hangszerek, lemezek, trankok, bőröndök, táskák nagy raktára.

Ajándék tárgyak nagy választékban.

Különös gondot fordtunk órák javitására.

A MAGYAROKAT figyelmesen szolgáljuk ki.

Dr. L. G. RINEHART

FOGORVOS

MAN, W. VA.

Minden fog munkát leikiismeresen és pontosan készitek. Fogat huzok a legjobb módszer szerint fájdalom nélkül.

Magyarokat figyelmesen szolgálom ki.

Mindenféle Ékszerek

Elgin és Illinois órák.

Arany vagy aranyozott ékszerek.

BESZELOGÉPEK

Azonkivül alkalmas ajándéktárgyak a legnagyobb választékban és olcsó áron.

Órajavitásokra különös figyelmet forditunk.

RANDOLPH AND AUKENTHALER

A. Hallmark Ékszerész.

Williamson, W. Va.

FIRST NATIONAL BANK

LOGAN, WEST VIRGINIA

A Logan völgyi magyarság évek óta bizalmával tüntet ki bennünket, melyért őszinte köszönetünket nyitlvánitjuk.

PÉNZKÜLDÉS AZ ÓHAZÁBA

Közjegyzői ügyeket pontosan és leikiismeretesen végzünk. Logan megyében külföldi osztályunk vezetője az egyedüli, aki óhazai közjegyzői, hagyatéki ügyekben szakértelemmel jár el.

Betéteket felmondás nélkül fizetünk ki.

BECKETT & BROUGH FURNITURE CO.

LOGAN, W. VA.

A legszebb és legjobb butorok, szőnyegek, kályhák nagy raktára.

Raktáron tartunk mindenféle VAS, ÜVEG ÉS PORCELLÁN EDÉNYT.

Egész lakásberendezését beszerezheti nálunk a legjutányosabb áron.

SMITH'S CLOTHES SHOP

LOGAN, WEST VIRGINIA.

Nagy raktárunk van remek férfiruhákból.

RUHÁK, KÉT NADRÁGGAL, 22 DOLLÁRTÓL 45 DOLLÁRIG.

MÉRSÉKELT SZABOTT ÁRAINK!

Mérték után is készítünk kitünő szövetekből.

AZ ŐSZI RUHÁK MÁR ÉRKEZNEK!

Jöjjön be és válasszon!

S. J. KAUFMAN, Manager.

WILLIAMSON ELSŐ FÉRFIDIVAT ÜZLETE!

STETSONS, DOBBS ÉS S. & K. KALAPOK.

IDE ÉS MANHATTAN INGEK ÉS GALLÉROK.

Society Brand ruhák, valamint remek nyakkendők és minden férfi divatcikk.

BISHOP & CRUZEN

H. Schwachter and Co. utódai

WILLIAMSON, W. VA.

FROM MILL TO MILLIONS

Carhartt's

GLOVES OVERALL UNIFORMS AND PANTS.

TRADE MARK

"SIGNAL" INGEK, ünneplők és munkásingek a legjobbak.

SMITH'S CLOTHES SHOP

LOGAN, WEST VIRGINIA.

GIM POLINORI, LOGAN, W. VA.

TELEFON 369.

Jöjjön hozzánk vásárolni, ahol dollárjáért a legjobbat kapja.

Nálunk kaphatja a Pillsburgi legjobb lisztet.

A legmagyobb husáru üzlet Loganban.

Minden nap házhoz szállítjuk, amit nálunk vásárol!

A legjobb füszerárukat tartjuk és áraink mégis a legméltányosabbak.

Igyék mindig ebből a SÖRBŐL, mert ez a legjobb!

Blatz MILWAUKEE

Private Stock

"Leads them all"

J. M. NOWLIN

Williamson, W Va.

Distributor.

ARMY & NAVY HEADQUARTERS STORE

THIRD AVE., WILLIAMSON, W. VA.

A legjobb munkásruhák, cipők, alsóruhák, férfiemüiek nagy raktára. --- Óriási raktárunkból választhat bármilyen ruházati cikkre van szüksége.

LÁTOGASSON MEG, HA WILLIAMSONBA JÖN!

TUG RIVER GROCERY CO.

WILLIAMSON, W. VA.

OCCIDENT és GOLD MEDAL lisztek kizárólagos nagybani eladói ezen a környéken.

LARRO-féle takarmányok nagy raktára. - Rosenbaum-féle lótakarmány nagyban.

DEL MONTE kannásárok képviselői. — mindes füszerárut tartunk nagyban.

TUG RIVER GROCERY CO., WILLIAMSON, W. VA.

Óhazai mesék....

SZENVEDÉSEK UTJA.
Irta: Szentimrei Márta.

(Folytatás.)

— Nézze csak anyukám, arckép is van benne!

Mig Ilon kipirulva olvasta a levelet, Vajdáné megnézte az arcképet s aztán megmutatta Andrásnak is.

— Ki ez, ha szabad kérdeznem?

— Az Ilus jövendőbelije, egy villanyszerelő, — sugta Vajdáné. Még nem tud róla senki, hogy elligérkeztek egymásnak, csak magának mondom meg, mert magához olyan nagy a bizodalmunk...

András igy tudta meg, hogy a bodroshaju Ilust se neki szánta a sors. Kényszeredetten mosolygott és sok szerencsét kivánt Ilusnak. Abban a pillanatban kellemetlenül érintette, hogy elkésett,... mégis, mintha lelke mélyén titkon örült volna.

— Nem kell a másik képet kitépni szivemből... lám az Isten se akarja!

— — — — — — — — — —

Az egyszeri ember nem értett a muzsikához, annyira nem értett, hogy mindegy volt neki, akár két cin-tányért vertek össze, akár valami nagy művész játszott. Mégis elment egyszer egy hangversenyre.

— Hát te mit csinálsz itt? — kérdezte egy barátja. Iszen nem szereted a zenét!

— Várom a hangverseny végét,... mondta az illető, aki roppant-unatkozott.

Ehez az egyszeri emberhez hasonlitott sok szürke, kinterhes éven át egész Magyarország. Az emberek nem örültek, nem terveztek többé, nem törték fejüket uj oktatásokon, olykor még a sirást is elfeledték, holott már minden családnak volt "hősi" halottja. Mindenki csak várt... várt évekig, holott a várakozás pillanatokig is oly nehéz, hogy alig birja el az ember. Mindenki csak a világháboru végét várta. És ezt a végét valahogy ugy képzeltük el, hogy a mélyik pillanatban véget ér a vérontás, megkondulnak a harangok.

— Bé-ke, bé-ke, béke...

Visszatérnek a béke szép napjai s a háborura nem fog semmi más emlékeztetni, mint a sok özvegy, árva és rokkant. (Hiszen bőven elég is lett volna annyi.) Megint olcsóbb lesz minden, aki dolgozik, jól is lakhatik, nem szenvedünk többé semmiben hiányt s a tanult és becsületes embereknek se kell többé foltos cipőben, nyütt ruhákban járniok.

De hát a világon minden másképen történik, mint ahogy várnánk.

Nefelejtsen is nehezen tudta le Maris egyik napot a másik után, mig örömtelen özvegységben eltelő évekké lettek. Bénitól néhányszor jött a fogságból rózsaszin lap, azután többé semmi. Él-e még, meghalt-e? Senki sem tudta. De meghalt anyja a miatta való bánkódásban.

Keserüné a háboru alatt szép vagyonra tett szert és házánál a növekvő drágaság dacára soha nem álmodott jólét uralkodott. Klárit megkérte az uj tanitó (aki huszonegy éve dacára mint rokkant bocsáttatott el a hadseregből), de Klári kikosarazta. Szive szerint ment férjhez egy nyiregyházi kovács mesterhez.

A nefelejtsi asszonyok közül már sokan nem is emlékeztek arra, hogy nézett ki a fogságban sinylődő uruk. Már nem sirtak, sopánkodtak, lassankint belefásultak a szen vedésbe a jobbak, a rosszabbak pedig ugy élték világukat, mint azelőtt.

És egyszerre, a helyett, hogy véget ért volna a háboru, fenekestül felfordult az ország. Az ujságban az állt, hogy kiütött a forradalom és ezután Magyarország köztársaság lesz. Nefelejtsen nem igen tudták, hogy az utóbbi micsoda: eszik-e, vagy iszszák? Egyik ugy magyarázta, hogy ezután már mindenki egy hiten lesz. A másik ugy gondolta, hogy közös lesz minden. Találgatták is bolondnál bolondabbakat találtak el, mig Szeder Imre meg nem magyarázta.

— Köztársaság azt teszi, hogy ezután már nem lesz király.

A forradalom szót már jobban megértette a nép, mert hallatszott, hogy itt is, ott is fosztogatták az állomásokon a vonatokat a szomszédos községekben, meg szerte az egész országban. Keserüné, aki tojást meg baromfit szállitott Budapestre, hazajövet beszélte, hogy Cegléden bokálg jártak a kiömlött nullás Iisztben, meg rózsaparipkában. Csuda, ahogy megvadultak az emberek. Akkor rengeteg német vonat futott hazánkon keresztül. (A németek még bent voltak Romániában.) A német vonatokon minden volt, mint a jó boltban, szalonnától kezdve a malaga szőlőig. Hát bizony azokat a felséges nép alaposan megdézsmálta. (Bebizonyosodott a német zsákmányon, hogy ebül szerzett jószág kutyával vész.) És hiába volna azt hinni, hogy csak az éhező nincstelenek fosztogattak. Tulán ők tették a legkevesebb kárt. Ellenben vagyonos gazdák is szekérrel hajtottak az állomásra: osztozkodni. Ki kapzsiságból, ki virtuskodásból akarta megmutatni, hogy ő megértette mi a forradalom? Hogy megszünt a különbség az enyém meg a tied közt.

Mulatságos dolgok is estek meg, így, a T... i állomáson osztozkodtak egy német vonaton. Az egyik vaggon rakva volt szalonnával, ott folyt a legvadabb tülekedés. Egy gazdának könyökkel, csizmasarokkal sikerült magát felküzdenie a szalonnás vaggonba. Két hatalmas oldal szalonnába spárgát huzott, s nyakába keritette a lemászott ujból könyökkel a csizmasarokkal törve magának utat. Lennt szédülten támaszkodott egy fához s megtörülte veritékes homlokát.

— E hát megvóna... s indult szekere felé. Alig tett néhány lépést, megállt. Mi ja csuda... hogy megkönnyebbedett ez a szalonna...

Lekeritette nyakából a spárgát, melynek mindkét végén csak egy-egy öklömnyi darab szalonna lógott. Majd megütötte a guta meglepetésében. Hát mialatt ő kinlódva lemászott a vaggonból valaki élelmes hátulról levágta a spárgán lógó szalonnát.

Még különb volt a koporsó-eset. Az egyik vaggonban ugyanis leólmozott koporsó volt, melyet még a nép megvadult indulata is tiszteletben tartott.

— Valami nagy halott lehet benne...

— Gyenyerálls.

— Vagy gorót...

— Vagy valamelyiknek a szeretője...

Érdeklődtek a koporsó iránt, de senki se nyult hozzá. A többi vaggont már egészen kipucolták, mikor két duhaj legény-cimbora elkésve jött az állomáshoz.

— Hát tik most ábredtettek fel? — kiáltották nevetve feléjük a zsákmánnyal rakodottak.

— Az istenfátokat! Tán semmit se hattatok nekünk?

— Dehogy nem... Ott van la amit hattunk az utolsó vagonyban.

Oda meg a két cimbora, nézik a koporsót, káromkodnak.

— Ezt hatták.

— Azér nevettek.

— Egye meg üket a fene.

— Legalább ha elleheune adni a koporsót.

— De nem lehet, mert benne van a halott.

— Meg mernid nizni?

— Meg, de ne bántsuk, vétek a.

— Azir mondod, mer filsz tüle.

— Nem tüle, hanem az Istentül.

— No hát én meg merem nizni!

— Ne bántsd... megnyom éccaka...

De a hamisabbik mégis csak felfeszitette a leólmozott koporsót.

Leemelte a fedelit. Belül még egy üvegfedél alatt gyaluforgács.

— Ejnye, de furcsán takarták be ezt a halottat... nini, boros üveget is tettek mellé...

A másik, istenfélőbb legény is oda sanditott félszemmel.

— Csakugyan...

Kiemelték az üveget.

— Tele van... meg nem is bor e, hanem pezsgő.

Ahogy kiemelték, másik üveghez koccant oda.

— Te tán nincs is halott ebben a koporsóban...

Persze hogy nem volt. Pezsgős üvegekkel volt tele pakolva.

— Ezek a nimetek tudják, hogy mitül döglik a légy!

— Azir mongya a nóta is, hogy "Mégis hiincut a német"...

— Azir pakolták a pezsgőt koporsóba, mer tudták, hogy abba' senki se mer kutatni.

— Mégis mink isszuk meg.

— Semmit se hattak nekünk a diszno-fülütek, mégis nekünk hatták a leglobbat.

Le is részegedett ugy a két alvégi legény a drága pezsgőtől, hogy, — ha megérik, — még az unokáik unokáinak is arról fognak meselini.

Esett ilyen mulatságos történet nem egy. A véresen komoly történelmi eseményeken is ott rezeg a bolondos derü néhány sugara, mint az április napfénye az áradástól tönkretett vidéken.

A katonaság rendje és fegyelme felbomlott még a forradalom előtt, a legtöbb nefelejtsi legény haza került a nevetve mondogatták az ismerősöknek, hogy "meglógtak."

Maris ilyenkor könnyes szemmel gondolt Bálintra, aki olyan gyalázatos halállal multt ki.

— Hát ilyen a földi igazság-osztás? Az egyiknek hajszála se görbül meg azért, a miért a másik életével lakol? Hiszen Bálint is csak meglógott.

A forradalom után a communizmus következett. Mintha árviz sujtotta vidéken tüvész nyargalna végig. Azt már sehogyse értette meg a nefelejtsi gazdálkodó nép, hogy nincs "magántulajdon". Hogy az a föld, melyen a nagyapja, meg az apja küszködött kenyérért a röggel, mindenkié legyen. Nyiregyházán meg Nagykálóban rettentő csunya plakátokon "forradalmi törvényszék" elé állitassal fenyegették a gazdákat, akik nem viszik piacra terményeiket az éhező városi lakosság élelmezésére a akik kék bankókat nem cserélik be szovjetpénzre. Mégis... a nefelejtsi gazdák fülük botját se mozgatták a hallós fenyegetésekre, hanem elduggták a "kékpézt" szalmazsákjaikba s más rejtettebb helyekre. Ami pedig az élelmezést illeti, egy hónapos retek nem sok, annyit se vittek be a városi piacokra. Az "uj" eszmék annyi kárt se okoztak volna Nefelejtsen mint a fákról idő előtt lehullott értelen gyümölcs, ha nem akadna minden községben csócselék, amelyiknek foga mindig a másére fáj s amelyik csak azért kiabál, hogy járjon a szája. A szökött katonák közt is akadt egy pár, akik azelőtt dologkerülő bitangok voltak, most pedig okosabbaknak tartották magukat az öregeknél. Ezek egyszerre csak mindenféle gyalázatos dolgokat kezdtek kiabálni.

— Nem kell pap... mind népcsaló... here. El kell kergetni mindet.

Leona kisasszony sokat sirt a barátságos vörös szobában és minden áron el szerette volna vinni a Főurat Nefelejtsről. De a gyémántmisés aggastyán makacskodott.

— Én itt éltem, itt is akarok meghalni. Legyen meg az Ur akarata bármit végzett is el felettem.

Egy este, éppen mikor fekünni készült, megint üvöltöttek a dologkerülők ablaka alatt.

A főur nem szólt semmit... ajkai némán mozogtak: imádkozott.

Egyszerre sulyos kő zuzta össze a csörömpölve lehulló ablaktáblát, melynek egy éles szilánkja a Leona kisasszony kezét véresze meg. A kő a grammofonra esett, melynek tölcsére, miután sikoltó hangot adott, recsegve horpadt össze. A kaput kegyetlen öklök verdesték.

— Itt az utolsó pillanat... tovább nem várhatunk... meneküljünk bácsi... sugta Leona kisasszony, ki oly sáppadt volt, mint egy friss halott.

— Hová... kihez? — kérdezte a minden izében remegő aggastyán. S ebben a kérdésben benne rezgett a fájdalom egész életének hiábavaló munkájáért. Mert negyven év nél hosszabb idő óta tanitotta a nefelejtseket istenfélő becsületes életre s körötte ime erkölcsteleségbe sülyedtek a nők a férfiak elvadulva vetkőztek ki emberi mivoltukból. Hová, kihez menekülhetnek? Kiben lehet még Istenen kivül bizodalma?

— Marishoz... jöjjön... gyorsan.

És az egy plébános egy pillantást vetett az imazsámolya felett függő feszületre, aztán engedte, hogy haja kivezesse a házból, a kerten keresztül, a part alá, ahonnan be lehetett jutni a Marisék kertjébe.

— Igen, nem minden mag hull köves talajra. Maris lelke tiszta és jó maradt a megmételyezett faluban... nála nem fognak hiába kopogtatni.

Nem is kellett kopogtatniok. A part alatt szembe jött rájuk Maris. Meghallotta az üvöltözést s aggódva értük sietett. Otthon lelkendezve nyitott vendégeinek ajtót.

— Hála Istennek, hogy itt vannak, hála Istennek...

Marisnak eszébe se jutott, hogy ő "börtön viselt" Maris volt lánykorában, mert valakit befogadott, akit halálra kerestek. Hogy, amint a "szökött" katonáért lakolt, azért is lakolhat ma, hogy a népcsalónak helyet ad. Ő csak szokta a törvényekre haligatott, melyeket Isten keze irt a szivébe.

(Folytatása következik.)

Most Ünnepeljük Postai Szétküldő Osztályunk Fennállásának 10 éves Jubileumát.

Egy évtized alatt ezer és ezer honfitársunk házába hozott erőt, egészséget és boldogságot a KORONA PATIKA Amerikaszerte hires gyógyszereivel.

Hálánk jeléül most egy értékes ajándékban akarjuk részesiteni az amerikai magyarságot.

TELJESEN INGYEN ADUNK MINDENKINEK EGY GOLD PLATED VALÓDI GILLETTE BIZTONSÁGI BOROTVÁT 2 DARAB DUPLA KÉSSEL VALÓDI BŐRTOKBAN, AMELYNEK BOLTI ÁRA 6 DOLLÁR.

Ezt az értékes és hasznos ajándékot elküldjük mindenkinek, aki 12 nagy üveg DIANA SÓSBORSZESZT rendel.

Nem különleges gyógyszert ajánlunk, mert akkor csak a betegek részesülhetnének ebben a kedvezményben, hanem DIANA SÓSBORSZESZT, amely beteg és egészséges embernek egyformán szükséges és a mely minden házban nélkülözhetetlen.

CSAKHOGY azt gondolná Kovács János és sok más, hogy a patika csinál annyi hasznot 12 nagy üveg Sósborszesz eladásával, hogy ingyen adhatja a GILLETTE BIZTONSÁGI BOROTVÁT és akkor sem fizet rá.

De ha mi ajándékot adunk, akkor az tényleg ajándék és nem akarjuk, hogy valami más formában azt megfizesse.

Ezért a 12 nagy üveg DIANA SÓSBORSZESZT, amelynek az eladási ára 12 dollár, mi saját gyári árban 6 DOLLÁRÉRT ADJUK.

Megtakarit tehát 6 dollárt és azonkivül ajándékba kap egy 6 dollár értékü GILLETTE Biztonsági Borotvát, amely a világ legjobb gyártmánya.

HOGY MIT CSINÁLJON A SÓSBORSZESSZEL?

Ezt Ön nagyon jól tudja. Még az óhazából ismeri annak ezer és ezer használhatóságát. Ez egy nélkülözhetetlen szer minden házban. Ha munka után fáradt tagjait naponta sósborszesszel dörzsöli, nagyon sok betegségnek veszi elejét.

HOGY MIT CSINÁLJON A VALÓDI GILLETTE BOROTVÁVAL?

Használja saját maga. Adja névnapi vagy születésnapi ajándékba, vagy tegye el karácsonyi ajándéknak. **De ha saját maga nem használja, küldje el valakinek az Óhazába.**

Mi elküldjük és fizetjük a szállitást, ha a cimet megadja. Az óhazában egy ilyen BERETVA 200 ezer koronába kerül. Egy borotválkozás a borbélynál 400 korona. Nem szerezhet nagyobb örömet férfi rokonainak az óhazában, mintha ezt elküldi.

JOGUNKBAN VAN, ha a borotva készletünk elfogy, a pénzt visszaküldeni.

Összesen 5000 ilyen készletünk van csak. Ha részesülni akar a kedvezményben, küldje be rendelését azonnal.

CLEVELANDI KORONA GYÓGYSZERTÁR
2812 EAST 79th STREET, CLEVELAND, OHIO.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP
(HUNGARIAN MINERS JOURNAL)
HIMLERVILLE, KENTUCKY.
Telegram—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Williamson, W. Va. 4192-12.

Az egyedüli magyar munkáslap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Labor Paper in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban $2.00 — Kanadában $2.50
Subscription Rates: In the United States $2.00 — Hungary $3.00

Megjelenik minden szombaton. Published every Saturday.

Published by MARTIN HIMLER, Editor.

A Magyar Bányászlap hirdetési árai a legutóbbi oldalon vannak.
The Hungarian Miners Journal is a weekly paper devoted to the interests of the Miners.

Entered as Second Class Matter October 12, 1920, at the U. S. Post Office at Williamson, W. Va., under the Act of March 3, 1879. Second Class Matter at the Post Office at Himlerville, Ky. (Kentucky).

LEVÁGTÁK A BÁNYÁSZOK FIZETÉSÉT

West Virginia szervezetlen vidékének legnagyobb bányatársasági. A bérvágások átlagosan huszonöt percenttel csökkentik.

A bányatársaságok a szén árzuhanásával okolják a munkabérek vágását. A mai szénárak mellett a régi munkabérekkel nem tudták rátfizetés nélkül üzemben tartani bányáikat.

Ha el is ismerjük, hogy rátfizetéssel nem kellemes dolog bányáikat üzemben tartani, mégis azt mondjuk, hogy nagy méltánytalanság a bérvágás, a bajokat egyáltalán nem szünteti meg. [illegible]

A bá[illegible] a régi fizetések mellett csak ugy tudott megélni családjának, [illegible] hogy napjában csak egy legalább 4-5 napot dolgozhatott be [illegible] napot is utóbbi időben nem történt. Hetenként [illegible] napot [illegible] hogy hogy nem kereshették meg [illegible] jegszálló [illegible] sebbre valót.

[illegible] jegszálló [illegible] fizetésekkel még annyit sem fognak keresni, [illegible] hogy a munkanapok száma nem emelkedik. A bá[illegible] azonban [illegible] nagyon nehezen tudják kitelveni a mostani rossz [illegible].

Nagy elkeseredéssel fogadják a bányászok mindenfelé a bérvágásokat és nem veszik nagyon komolyan a társaságok biztatását sem, hogy a bérvágások után több munka lesz.

— — —

A BÁNYASZERENCSÉTLENSÉGEK IJESZTŐ NAGY SZÁMA

Arra hirta a Szénbizottságot, hogy megvizsgálja, tulajdonképen mi az oka a mindegykoribb szerencsétlenségeknek.

A vizsgálat során azután a bizottság megállapította — amit mi már tiz éve folyton frunk — hogy nagyon sok szerencsétlenségnek elejét lehetne venni — ha megtennék a társaságok az előirt óvszabályokat.

A legnagyobb baj, hogy ezeket nem tartják be. Nagyon kevés gondot fordítanak a bányában dolgozó emberek épségére.

És még egy mulasztás okozza igen gyakran a szerencsétlenségeket. Hogy a bányászok nincsenek kellőképen kitanitva mesterségükre. Gyakran esik meg, hogy teljesen ismeretlen és képzetlen emberekel visznek le a bányákba, akiknek meg se nagyon mutatják, miként kell leülni a szenet; és ezek aztán ugy robbantanak, hogy emberhalál lesz belőle. Különösen olyankor történik ez meg, amikor szériakörökét állitanak munkába.

A Szénbizottság megállapitotta, hogy sok helyen a felszerelések hiányos volta miatt is történik szerencsétlenség. Sokszor ismétlődik is és még sem javitják meg a bányes dolgokat. A bányafelügyelőségek figyelmét hivják hát fel, hogy kövessenek el mindent ezen állapotok megszüntetésére.

Még egy érdekes javaslatot tett a bizottság ezzel kapcsolatban. Hogy olyan bányákba, ahol idegen nyelvű bányászok nagyon tömegekben vannak alkalmazva, mellőjük anyanyelvüknek megfelelő foremanokat, nyesnek.

Ugy szintén helyes-intézkedés lenne ez ennek használt nemcsak az idegennyelvű bányászok, de a társaságok is látnák. Sok idegennyelvű bányásznak is megvolna a tér az elhanyolásra, ha megszivlelnék a társaságok a Szénbizottság javaslatát.

A KEMÉNYSZÉNBÁNYÁSZOK UJ FIZETÉSE

Elég lépett élethe, mára sok panasz érkezik be illetőleg helyzete, hogy az uj fizetés ürügye alatt megkezdték a keményszén bányászok a szénuzorát.

Amig a bányászok csak tiz percentes javitást kaptak, addig a köznséggel a szenet 25 százalékkal is drágábban fizettetik mint eddig. Pedig eddig is alaposan meg kellett fizetni a városi közönségnek a keményszenet.

Jó lenne, ha alaposan utána néznének, hogy kik zsebelik be a szénutelen uzsora ár profitját. A bányatulajdonosok tagadják, hogy ők emelték volna többel a szén árát, mint amennyit a munkabér többlet elmén eldre jelezték. Az uzsorát tehát a bányászok a vevő lakatlig hárítik el. Ki kell nyomozni az uzsorásokat és meg kell büntetni azt érdemük szerint.

A bányászoknak is érdeke lenne ez, mert most a közönség ellenszenvet éreznek a bünelket palástoló uzsorásoknak, hogy azért drágább sokkal a szén, mert a bányász több fizetést kap.

— — —

DROZDY GYŐZŐ GYÜLESEI

Az egyesült munkásság az elmúlt vasárnap is a közönséget szinte a legnagyobb érdeklődés vártfa ki a Drozdy Győző gyülésére, ahol ezak eddig elhagyat tartott, ünnepelték, a mint a magyar néptömeg harcosát. Legkisebbik Pittsburghban is ez az elhatározás a Verhovay delegáltunckban, akik szintén nagy érdeklődéssel várják.

— — —

VÉGRE MEGKAPTÁK

amit más évek óta kérdezgetnek a newyorki bányászok utosóik a tisztességes polgári kiabaságtól, amelynek minden jószándékú gyülesét, előadását éveken keresztül bünszeleuti megtámadták.

A Drozdy gyülés előtt behasrangoztak szemujjaijukban — melytől a tisztességes, jóérzésü munkások egyre nagyobb tömegekben fordulnak el — hogy ott Kállay kettőst fognak járni, melyhez a zenét ők fogják szolgáltatni.

Ez egyszer azonban zenéjüket vérbe fulladtatták a New-Yorki rendőrök.

Minden erőszakot csak ellenerőszakkal lehet letörni és nagyon helyesen cselekedtek a Drozdy gyülés rendezői, hogy a rendőröket vették igénybe és ezzel fékezték meg az őrült csirkerozó tömeget.

Természetesen most azt akarják elhitetni, hogy munkásemberekel értek a rendőrütlegek.

Hazudnak ezuttal is aljasan mint mindig, mert most kizárólag — bár nem ezt akarták — nem a felhecceit, elbolondított munkásemberek lakoltak a rendbontásért, hanem maguk a vezérurak.

Hajnal Dóme elvtárs — aki az oroszországi és bécsi éhezők javára begyült pénzek — elkezelése terén szerzett bokros érdemeket — és a gőndőr hajt Csont Péter szerkesztő elvtárs voltak azok, akiknek a vére csorgott és nem a munkásság.

Nem igy gondolták a First street utonálló. Azt hitték, hogy most is az történik, ami gyalázatos izgatásaik nyomán mindig történni szokott, hogy ők elvágzik a tömegek felbujtását, de annak következményelért — a munkásemberek kapják a rendőrök ütlegelt. A rendezőség azonban tudta, hogy a munkások most is csak áldozatok, nem is ért azok kűtül egyet se bántódás.

Ijusztük, hogy mindenütt, ahol csak hasonló terrört fejtenek ki, ahol csak meg akarják zavarni tisztes szándéku polgárok megmozdulásait, mindenütt ugy kapják meg érte jutalmukat, mint New Yorkban a Drozdy gyülésen.

MUNKAHIREK

Toma Creek, Va. Egy bajtárs irja, hogy ott négy napot dolgoznak egy héten. A bánya egyenes, a szén 3-6 sukk magos. Viz ugy kevés, gáz hiancsen, lejárókó van. Karbid lámpával dolgoznak. A szenet masina vágja, kárészámra fizetnek 2-4 tonnás kárért 165—275 centet. Szerencsétlenség ritkán történik az emberekkel jól bánnak és vesznek is fel embereket. Csak nőtlenek menjenek azonban, mert nincsen üres ház.

Murray City, Ohio. Tóth Károly testvér irja, hogy ott a New Pittsburgh Coal Co. No. 5. és No. 7. bányái ismét dolgoznak. Hir szerint a többi bányák is rövidesen munkába fognak. Uj emberekre azonban sehol sincs azon a vidéken egyelőre szükség.

Freeman, W. Va. Egy testvér tudatja, hogy ott 4-5 napot dolgoznak hetenként. Uj embereket nem vesznek fel mostanában.

Lynch, Ky. Egy munkástárs közli, hogy ott most is dolgoznak minden nap. A bánya egyenes, a szén 3-6 sukk magos. Viz, gáz akad, lejárókó is van. Karbid lámpával dolgoznak. A szenet masina vágja, kárészámra fizetnek 3-4 tonnás kárért 160—170 centet. Szerencsétlenség történik elég gyakran. Az emberekkel türhetően bánnak és vesznek fel embereket. A hir küldője ajánlja a helyet.

Berryburg, W. Va. Bak Gábor testvér irja, hogy náluk a bányát augusztus elején lezárták, igy ne menjenek oda munka után magyarok.

Ward, W. Va. Mató Béni bajtárs tudatja, hogy náluk minden nap dolgoznak. A bánya egyenes, a szén 4-6 sukk magos. Viz akad, de fizetnek érte. Gáz nincsen. Lejárókó van 10 inestől 22 incsig, de nem fizetnek érte. Karbid lámpával dolgoznak. A szenet masina vágja, tonna számra fizetnek roomban 65 háromnegyed centet, entvilben 75 háromnegyed centet. Szerencsétlenség nagyon ritkán történik, az emberekkel jól bánnak és vesznek is fel mindig magyar bányászokat.

Mató bajtárs ajánlja a helyet.

Buckner, Ill. Gombás Miklós testvér közli, hogy ott a bánya már 7 hónapja le van zárva, ne menjenek hát oda munka után magyar bányászok.

Bradley, Ohio. Egy munkástársunk tudatja, hogy náluk most jól megy a munka. A bánya egyenes, a szén 4½-5 sukk magos. Viz van néhol, gáz nincs, kő van 12 inches. Karbid lámpával dolgoznak. A szenet masina vágja, tonna számra fizetnek 78 centet. Szerencsétlenség ritkán történik, az emberekkel jól bánnak és vesznek is fel embereket. A hir küldője ajánlja a helyet.

Worden, Ill. Rádai Sándor testvér közli, hogy a munka azon a vidéken még mindig nagyon gyengén megy, igy ne törekedjenek oda munkát kereső magyarok.

Zehner, Pa. Pásztor Mihály testvér irja, hogy ők három napot dolgoznak egy héten és uj embereket mostanában csak igen ritkán vesznek fel.

Duncan Wood, Ohio. Egy bajtárs irja, hogy náluk most jól megy a munka. A bánya egyenes, a szén 4½—5½ sukk magos. Viz egy kevés akad, gáz nincs, kő van átlag egy sukkos. Karbid lámpával dolgoznak. A szenet masina vágja, tonna számra fizetnek 78 centet. Szerencsétlenség ritkán fordul elő, az emberekkel jól bánnak és vesznek is fel embereket. A hir küldője ajánlja a helyet.

Októberi kiárusitás

"Kuppenheimer" öltönyök és felöltők

"K. O." cipök "G. B. Borsalino" kalapok.

Férfiak és Fiatalemberek

Ha Ön az idén összel és télen jó megjelenésével sikert akar elérni ugy válasszon a mi ruháink és felöltőinkből. Az uj "KUPPENHEIMER" divat szerinti öltönyök és felöltők elkészültek és az Ön választására készen állnak. A legelsőrendü szabás és legizlésesebb divat. Sima kék szinben azoknak, akik azt kedvelik. A legjobb választék kabátok és öltönyökben mérsékelt árért.

$35.00-tól 75.00-ig.

"K. O." FÉRFI CIPÓK

A "K. O." cipők kizárólag és csakis a "THE BIG STORE" részére készülnek. Cankin a legfinomabb bőrből és cipő anyagból. A legfinomabb választék amit valaha is ajánlottunk — legszebb kivitelben — legfinomabb minőségben — azonban ugyanazért a kedvező árért. $8.50

"G. B. BORSALINO" FÉRFI KALAPOK

Ha Ön finom és elsőrendü minőségü kalapot kiván, ugy nézze meg a G. B. BORSALINO kalapokat. Mi késszéggel megmutatjuk Önnek az uj Őszi és Téli szineket, melyek lényegesen eltérnek a szürke szinüektől. A kalapok ára $7.00 és $8.00

A mi magyar osztályunk
az Ön szolgálatára áll, és a BASEMENT-EN VAN, a 5th AVE. jobb oldalán van a bejárat.

MAGYAR IMAKÖNYVEK, DISZES ÉS EGYSZERŰ GYERTYÁK és stb. a mi MAGYAR OSZTÁLYUNKBAN.

KAUFMANN'S "THE BIG STORE" 5th AVE. FORBES & SMITHFIELD STS. PITTSBURGH, PA.

1924. évi naptár INGYEN
Irja meg a nevét és pontos czimét és küldünk Önnek egy remek naptárt minthelyt készen van. Irjon vagy jöjjön el a mi Magyar Osztályunkba.

MÁSOK PÉNZÉNEK

a kezelése nemcsak teljes vagyoni megbizhatóságot, de gondosságot és alapos pénzügyi szaktudást is igényel.

Mindezeket együtt találják meg azok az amerikai magyarok, akik pénzküldéssel és betétjük kamatoztatásával bennünket bizznak meg.

Pénzküldés koronákban és dollárokban.

Hajójegyek az összes vonalakra.

Betétek után 4 százalék kamat.

KISS EMIL Bankháza
133 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.
(A 8 ik utca sarkán.)

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Részvénytársaság kizárólagos képviselője.

A M. Kir. Államvasutak Menetjegyirodájának kizárólagos képviselője.

STANDARD ISLAND CREEK COAL CO.
TAPLIN, WEST VIRGINIA.

MINDEN NAP DOLGOZUNK!

Jó magyar bányászok, családosak és nőtlenek kaphatnak munkát.

A szén 5½ láb magas, kitünő bottom és tető.

MAGAS FIZETÉST ADUNK!

A házak 4 szobásak és lakbér 2 dollár szobánként.

Mr. HOBSON nagyon szereti a magyar bányászokat és mindenben segitségükre van.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 2 dollár. Cime Himlerville, Kentucky.

MAGYAR BÁNYÁSZOK!

THE B. C. ROACH HARDWARE & FURNITURE CO.
WILLIAMSON, W. VA.

raktáron tart mindenféle butorokat, kályhákat, chinaezüst evőeszközöket, festékeket, üvegárukat és minden házifelszerelési cikkeket.

A magyarokat figyelmes kiszolgálásban részesitjük és áraink a legolcsóbbak.

KERESSE FEL ÜZLETÜNKET, HA WILLIMSONBA JÖN.

WILLIAMSON PRODUCE COMPANY
Short St. and Second Ave. Telefon 110
WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

Nagyban árusitunk tojást, csirkét, minden terményt, zsirt, füstölt husokat, teveményeket és gyümölcsöket.

MAGYAR KERESKEDŐKET FIGYELMES — KISZOLGÁLÁSBAN RÉSZESITJÜK. —

AKAR ÖN ERŐS, EGÉSZSÉGES LENNI?

Ha igen, törődjön a testi épségének jókarban tartásával és ne hanyagolja el azt, ami a legfontosabb az életben: az állandó testi frissességet. Ezt pedig elérheti azáltal, ha naponként bedörzsöli izmait a kimeritő munkája után a valódi

ROYAL SÓSBORSZESZSZEL

Ez a csodálatos szer megifjitja az izmokat, megszünteti a fáradalmakat. De vigyázzon, nehogy értéktelen utánzatot szószanak a nyakába! Kérjen kifejezetten

ROYAL SÓSBORSZESZT.

vagy küldje rendelését a pénzzel együtt a feltalálóhoz. Egy nagy üveggel 30 centért, két üveggel 4 dollár 50 centért postán megküldik Önnek. Ily czimezze:

Royal Mfg. Co. Duquesne, Pa.

IMPERFECT IN ORIGINAL

Nyilatkozat.

(Folytatás az első oldalról.)

és milyen tisztességes szándékuk, azt most itélhetik meg a részvényesek a legjobban.

Mindig hirdetjük, hogy mindenkit szivesen látunk a gyülésen és mindenkinek nyitva áll minden könyvünk, minden irásunk.

Aki tehát tisztességes szándékkal akarja birjlni a dolgainkat, az eljön ide és utána néz, hogy hogy is áll hát nálunk minden..

Sem ezelőtt sem most nem vettek fáradságot maguknak sem az ugynevezett "Uj Előre" czimü kommunista lap, sem a pittsburghi Magyar Hiradó, sem a Virginiák közt csavargó félbolond Andrásszky Gyula, sem a többi hléna, hogy eljöjjenek hozzánk és megnézzék azt, amiről annyit irnak és beszélnek, mert ők arra nem kiváncsiak.

Hiszen ha egyszer eljöttek volna és belenéztek volna munkánkba, akkor még nekik sem lenne szemük támadni bennünket. Pedig nekik igazán csak van szemük mindenhez.

Ebből láthatják részvényeseink legjobban, hogy támadásaik tisztességtelen, hitvány, gyáva gazemberek támadásai, és így a jövőben ne várják tőlem, hogy akármilyen támadásra reflektáljak.

Társaságunk vezetése meglehetős gonddal jár és nem igen veszek időt arra, hogy ezeket a szennyiapokat olvassam, vagy hogy a járó-kelő hiénák állandó pletykáit meghallgassam; s méltóságon-alulinak is tartom, hogy velük foglalkozzam.

A részvényesek akaratából egy évre újra én vezetem a társaságot és más akaratokkal nem törődöm, s más akaratokat nem fogok meg se hallgatni, meg se látni.

Azoknak az érdekelségeknek pedig, amelyek olyan szorgalommal vásárolják titokban a részvényeinket, hogy a bányát a munkásoktól elrabolják, azt üzenem, hogy ne örüljenek a preferred stock eltörlésének.

Jól tudtam mindig és tudom most, hogy ez a preffered stock volt számukra a tiszlomfa és az akadályozta meg, hogy a bánya soha a kezükre ne kerüljön, és jól tudták ők is.

Most, hogy a preferred stock el eltörlitták, illetve annak kivételes hatalmát megszüntettük, ne örüljenek és ne vessék rá magukat a bányászok részvényeire, mert alapos gondoskodás történt róla, hogy soha a bányát a bányászok kezéből ki ne csavarhassák, még akkor sem, ha a részvények többségét elrabolnák tőlük.

Azoknak a barátaimnak, újságíróknak, lelkészeknek, hitvatlhokoknak és bányászoknak, akik nekem most olyan szép leveleket irtak, hogy majd ráljak itt, azt üzenem, hogy a jó kivánságokat és szép leveleket szépen köszönöm, de kissé elkéstek.

Valamikor, két-három éve kérve-könyörögtem az amerikai tisztességes tanult emberekhez, hogy jöljjenek mellém az épités munkájában, de a'ukor Káldor Kálmán kollégámon kivül mind-mind magukra hagytak, s csak nekt, volt szive pár száz dollárral közénk jönni, és azóta is csak ő volt velem és később Kemény György állt mellém törmérdek jókaratattal.

Nem mondom, hogy most a levelek jól nem estek, de hát miért ily késön, levelek hullásán?

Miért nem jöttek akkor, mikor még a malteros lapát a kezemben volt és miért nem jönnek, ha megkésve is most?

Miért biztatnak engem és Mr. Lángot, hogy maradjunk, és miért nem jelentkeznek olyanok, akik talán velünk, vagy utánunk jöhetnének és részt vehetnének a munkánkban?

Köszönöm a részvényeselnknek és a bányászainnak a bizalmot és csak azt igérhetem ugy a magam, mint a Mr. Láng nevében, hogy mi velük olyan jóbaratságban leszünk ezentul is, mint eddig voltunk.

HIMLER MÁRTON.

—o—

Maderá, Pa. Takács Lajos bal társ irja, hogy náluk jól megy a munka és bár vesznek most is fel uj embereket, nem ajánlja a helyet, mert sok sem ember van.

NAGY BÁNYÁROBBANÁS LENGYELORSZÁGBAN.

110 bányász meghalt.

Alig múlik el nap, hogy a világ valamely részéből bajtársaink szerencsétlenségéről ne érkezne hir.

Megint ölt a bánya, ezuttal Lengyelországban jött a megren ülő hír, hogy 110 bajtársunk életével fizetett mesterségének.

A sulyos szerencsétlenség Reden bányában Demrova mellett Lengyelországban történt.

110 bányász volt a bányában munkában, mikor a bányában összegyűlt gáz hirtelen felrobbant, eddig ismeretlen okból, és a robbanás ereje leszakitotta az egész tetőzetet, ugy hogy az ott dolgozó összes embprek mind a leomló szén, föld és kő alá kerültek. A szerencsétlenséget followzta az, hogy a robbanást tüz követte, ugy hogy nem lehetett azonnal segitségükre menni a szerencsétlenül járt bányászoknak.

Csak nagy nehezen sikerült a tüzet eloltani és akkor tudták csak megkészülteni a leomlott rétegek alá szorult bányászokat. A bányászok közül egy sem volt már életben, mert a rájuk szakadt törmelékek agyonnyomták őket.

—o—

FÉLMILLIÓ DOLLÁROS TIPLI.

A National Mining Company Ginger Hill-en, Monongahela közelében uj tiplit fog épitteni, mely a világ legnagyobb tiplije lesz. A munkálatokat rövidesen megkezdik és a költségek állitólag meg fogják haladni a félmillió dollárt.

—o—

ÖNGYILKOS BÁNYÁSZ.

Különös módon vetett véget életének Callagher Péter bányász, aki a Cranberry Creek Coal Company bányájában dolgozott Hazleton, Pa.-ban.

A szájába dugott egy dynamit patront, amivel a szenet belövik és aztán meggyujtotta egy szál gyufával azt. A dynamit patron felrobbant és a szerencsétlen embernek széjjel vetette a fejét. Azonnal szörnyet halt.

Bajtársai találtak rája később, zsebében egy irással, melyben bejelenti öngyilkosságát.

Magyarországba

küldjön előrevásárolt jegyeket rokonainak a magyar vonalaink által engedélyezett vonalainkra.

WHITE STAR LINE
New Yorkból—Cherbourgba.
Express szolgálat a "Nyelő" harmax Homerin, Olympic és a világ legnagyobb hajójával Majestoval. Indulás minden szombaton.

RED STAR LINE
New York—Cherbourg—Antwerpen
Minden szerdán indul egy hajó a nagy elsőosztályu hajókkal Majestoval bezárólag az uj 27,500 tonnás Belgenland hajóig.

American Line
White Star Line
Egyesitett szolgálat
New York—Cherbourg—Hamburg
Kényelmes utazás a tágas cabinos MANCHURIA, MONGOLIA és MINNEKAHDA hajókon csupán 3-ad osztályu utasok részére.
Kitünő ételek. Zárt külön kabinok 2, 4 és 6 ágyral. Villanyos Szellőztetés.
Kényelmes vonat nyitvonat érnek.
Forduljon a helyi ügynökhöz vagy
PASSENGER DEPARTMENT
338 Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

GYERMEK JÓLÉTI OSZTÁLY
AZ ANYÁK ÉS GYERMEKEK EGÉSZSÉGÉNEK GONDOZÁSÁRA
E hasiban hétről-hétre elő bérdesünk fogadni felesleg, mindenkinek de érdekesek a vásárlási lapjaink a fiatal gyermekek anyjának.
A csecsemő gondozása és táplálása cicfecsvigy kérdés az utóbbinak is szemszerre, és azt hiszem, hogy ebben az utóbbi kérdésben szinte mindenki egy véleményen van.
Ha hasibon bérdi-kérni kell, szóljon a Gyermek Jóléti Osztály.

40-IK CIKK.

Kérje rendszerszerű orvosa tanácsát.

A csecsemőkori halandóság nagy veszélyen tömeg, amit ellen azonnal óvintézkedésekre van szükség. A legtöbb az anya rendszerű vagy gondozatlan-bosszú fogunk jártul, hogy a csecsemő szervezetünkben a vegetatív élet korszak.

A csecsemőnek mindig a legrendszerszerű kell elhinnünk, ha mindjárt könnyű ezt hazon is, mert ha nem kezelik pontosan, mindenféle bonyodalmakra vezethet. Mint minden más szervezet is csecsemő a tisztaságot kell kérnünk. Ha azonban orvosho nem kell elmenni, vagy csak bizonyos időszakban 24 órára beszüntetni a táplálékot, mint a tifusznak vagy más betegségnek az elmenésére. Hasonszerű dolog elmulasztani a hasi bérdi-kérni, vagy a bérdi-kérni nem a megfelelő szervezetben kezelni, ha a szervezet szervezetben van, az, mondom csecsemőnek, mely a baby korban van, mindenféle szervezet az fokozottan a baby-korban van. Mindenkinek, ennek az tisztaságnak mindenkinek, vagy a nagy szervezetben van, vagy a baby korban van, mindenkinek szervezetben van

MAGYARORSZÁGI HIREK

BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK TUDÓSITÁSAI.

AZ AJKAI BÁNYÁSZNAK IS NYOMORUSÁGOS A SORA.

Ott is akad család, amelynek napokig nem kerül kenyér az asztalára. — Terepszemle az ajkai bányatelepen fenn és a föld alatt.

Ajka-Csingervölgy, Szeptember.

Az apró, hófehérre meszelt házak kéményfüstje magasegyenesen száll felfelé a levegőégbe. Csodálatos szép nyárvégi hajnal van — szélső se — levél se rezdül. Csendes, nyugodt pihenés ül még a vidék szemén s a Bakony sötétbe hajló ősrengetegje fenséges nyugalommal nyujtogatja hatalmas hegyláb alt a fürgén szaladó, apró. tisz tavizü patakok közé. Régi. Nagymagyarországnak, az igazi elveszett paradicsomnak ma tagadhatatlanul ez a legszebb vidéke. Szép a Balaton is tengerpartot utánzó Siófokjával meg a gyönyörü badacsonyi nyártás parttal — a láthatatlanságba nyuló szőllőerdeivel. Az Alföldnek, a Hortobágynak is meg van a saját különleges magyarossága — de Erdélyt a lészaktott Dámagyarország és Felvidék hegyés-völgyes szépségét ma már szegény Csonkamagyarországon csak a Bakony kárpótolja — ugy ahogy mégis. Az ember szeme — amint elrévedez az ismeretlen messzeségbe hajló dombok-hegyek sürü erdővel behintett gerince fölött — keresve-keresi és szinte szeretné megtalálni a rengetegben busuló bakonyi betyárt néhai híres-neves Somogyi Józsi haramia bandájából, aki — fokosa nyelére támaszkodva panaszkodik, hogy hát:

— "Mért is adtam fejem tilalmas dolgokra."

De bizony hiába keresi — a szegénylegények "hősi" korszaka letünt — az elmult száz esztendő sötétlő méhébe enyészett vissza — s a márkói, bándi, somlói gyerekek csak öreganyjuk toll fosztogatás közben elmondott meséiből tudják meg, hogy járt egyszer erre valaha olyanféle világ is, amikor száz szál gyertyát száz itce bort parancsoltak virágos jókedvükben maguk elé az utszéli kis csárdában a Bakony bujtosó gavallérjai. A messze vidéken kélt szél kisöpörte a hegyek titkát és lassan, hosszu évtizedek munkájával apró, életreváló kis ipari üzemekkel hintette be a vadvirágos völgyeket. Ma minden állomason már "gyár" kéménye tutol, Szentgálon a mészégető, Városlődön a kőedény gyáré, Herenden a porcelán és Ajkán az üveggyáré és a — szénbányáé. Magyarországi kőr utunknak, amelynek az a célja, hogy minden egyes bányavidék munkásságának helyzetét külön-külön saját személyes tapasztalataink alapján mutassuk be amerikai bányász testvéreinknek ez a következő állomása: az ajkai szénbánya.

Az ajkai "paradiesom."

Nem nagy telep az egész, mindössze hatszáz munkás dolgozik benne. Legnagyobb részük magyar, csak a legutóbbi időkben kezd kisérletezni a vezetőség cseh bányavidékekről ideszállitott munkásokkal. Hogy ezek hogy válnak majd be, azt a jövő mutatja csak meg, mert alig hogy néhány napja dolgoznak uj állomáshelyükön. Az igazgatóság és a tulajdonosok nagyobbrésze különben szintén cseh nemzetiségü — csak a látszat kedvéért választottak be ujabban néhány működvelő magyar bányászt is a vezetőségbe.

Hanem azt el kell ismerni, hogy ilyen valóságnak paradicsomi vidéken egyik magyarországi bányatelep munkássága sem lakik. Igaz, hogy szegényeknek se tulságos sok hasznuk — sem pedig részük nincs benne, mert a nap nagyobb részét lent töltik el — kevésbé kies vidéken.

Meg akartuk nézni munkaközben az ajkai bányászokat, mert ugy gondoltuk, hogy a föld alatti Magyarország életét sokan nem ismerik azok közül sem, akik Amerikában már hosszu esztendők óta bányászságai keresik meg a kenyerüket. Nagyon nagy különbség valóságiníleg nem igen van berendezés dolgában szénbánya és szén bánya között — de azért itt-ott mégis lehetnek eltérések — épen ezért elhatároztuk, hogy leszállunk az ajkai szénmedence mélyébe.

Az igazgatóság megadja az engedélyt, de egy kis "élet-halál" kötelezvény félét kell aláirnunk, amely szerint tudomásul vesszük, hogy a vezetőség semmiféle felelősséggel nem tartozik az esetben, ha bennünket bárminő baj vagy baleset érne. Rendben van: aláirjuk. A cédulával azután egy kis bányászgyerek elvezet bennünket a jó husz percnyire levő aknához. Utközben a domban fel és leszaladó csillék egész seregével találkozunk — a nap erősen tüz, a külszini munkások izzadva dolgoznak. A sinek baloldalán a völgyből. uj, füstölgő, fortyogó szürke domb éktelenkedik elő: meg tudom apró kisérömtől, hogy a szürke kőhalmaz a "meddő" — vagyis a kibányászott szénnek és kőzetnek az a része, amit nem lehet felhasználni. Lassanként már versenyeni kezd a közell domokkal, olyan hatalmas hegy emelkedik ki az ötven év óta felhalmozott meddőből.

Az aknánál Grimm bácsi fogad bennünket.

— Kennen'sz net tajcs? — kérdi svábos németséggel.

Kiegyezünk azután a német társalgási nyelvben. Amire Grimm bácsi barátságos lesz, odaadja saját vadonatuj gummiruháját, bakancsát és sapkáját és mikor az egész felszereléssel elkészültem, bányászlámpát nyom a markomba. Nyilt lángal égő, egyszerü kis karbidlámpa — Grimm bácsi el magyarázza, hogy azért nincs a lángja bura alatt, mert az ajkai telepen nincsen bányalég.

Grimm bácsi harminczer koronás fizetése.

Utközben aztán elmesélt az egész Grimm család történetét. Hárman voltak testvérek — Münchenből, Bajorországból származnak — az egyik testvére Oroszországba került—a másik Amerikába. — ő maga pedig Magyarországba. Hatvan esztendős és negyvenkét éve, hogy bányászkodik. Volt már majdnem valamennyi magyarországi telepen. Az erős' munkát most már nem bírja, öreg korára valami felügyelő féle állást kapott. Valami nagyszerüen nem él meg belőle, mert a havi fizetése nem igen megy fel többre 30-40,000 koronánál — amiből ma idehaza épen, hogy egy ingre telik. A természetbeni ellátás segiti ki ugy ahogy — no meg az amerikai bátyja, aki minden hónapban meglepi az öregeket egy kétdollárral. Igaz, hogy Grimm bácsi takarékos és előrelátó ember, aki nem igen költi el a pénzét, hanem a jó amerikai bankókat egymás mellé rakja arra az időre, amikor majd végképen ki öregszik. A fizetéséből ugy se tudna egy krajcárt se félretenni — az ajándék dollárokból pedig eddig már összegyüjtött vagy kétszázat, ami tiehaza szép pénz.

Száznegyvenhárom méterre a föld alatt.

Beszélgetés közben nagyot csendül a jelző s néhány pillanat alatt már ott is a lift. Beállunk és rohanó vágtával megindulunk lefelé. Zunanásunkban Grimm bácsi hüen beszámol az egymást követő "emeletekről". Három ilyen akna van egymás fölött — mi most a legalsó felé tartunk. Nagy zökkenés — a következő pillanatban megállunk — száznegyvenhárom méterre a föld alatt.

— Jó szerencsét! — köszöntjük a derengő fényben dolgozó magyarokat.

— Jó szerencsét! — hangzik a válasz — anélkül, hogy a munka pillanatra is megakadna.

Ahova most értünk, ez a központ, itt van a gépház, amelynek motorai vontatják a közeli százméteres távolságon a csiléket, a többi gépek pedig a bányavizet pumpálják és kis körletben villamos világitással látják el e telepet. De alig hogy 50—60 métert gyalogolunk, kiálszik a fény — kijutunk a "külvárosba."

A pszkos, lotyogós szénsárban nagyokat csobbanik a bakancsunk és a kézilámpa gyenge fényénél ugyancsak ügyelnünk kell, hogy a lábunk ki ne bicsakoljék. Megyünk-megyünk — a bányaviz patakja kiséretiesen csobog a sötétben — az aknát fesztő cölöpkeretek mind alacsonyabbá válnak a derekunkat földig hajlitjuk, hogy minden untalan ne vágjuk a fejünk a "mestergerendába."

Időközben meg-megállunk, a lámpafénynél halványan csillan viszza a fekete folyosók fényes oldalfalazata. A szénrétegmagasságban itt átlag 2.80—3 méter, a szélessége — Isten tudja csak, hány kilométer. Ha csak ezen mulnék, nem kellene semmitől sem tartani az ajkai bányászoknak — ezer esztendeig se fogynak ki a munkából.

Paprikás kenyér meg hagyma a déli "fölöstökön."

Lassan haladva hegynek tartunk — az időt nem tudom számon tartani ebben a hangtalan sötétségben, de jó husz-huszonöt percre haladhatunk. Még elgondolni is nehéz, milyen keserves lehet minden Istenáldott nap megtenni ezt az örökös egy forma, sáros, rögös utat. Különösen annak, aki jó és rossz időben egyaránt messze órányira fekvő falubeli lakáséról jön a "siktre." Az emelkedés szünik — ismét egy szintre érünk — az elágazásnál találjuk az első munkásokat. A szürke, szomoru bányaló csak idáig szállitja az üres csilléket — a innen viszi vissza őket — hatot egyszerre. Ezen a ponton tul már csak munkások dolgoznak, tologatják ide-oda a csilléket. Hárman vannak — épen a déli "fölöstökömnél" tartanak.

Az egyiknél darab kenyér egy kis paprikás zsirral bekenve, a másik kezében egy pár vöröshagyma — a harmadiknál csak kenyér.

— Nem telik rostélyosra a hires fizetésből — mondja cinikus humorral az egyik.

— De nem ám — forditja a szót a másik — még kenyérre is alig, hogy futja.

Azért pihennek, mert — mint mondják — "lüvés" volt — rob bantás. Három patronnal robbantottak — A folyosó végeszvégig tele van dinamit füsttel. Nem is igen akarnak engedni bennünket, mert a rossz lőporfüstös levegőben megfájdul az ember feje. De ha már ittartunk, megnézzük ezt is. A kenyeres munkás becsattantja a bicsakját, kezébe veszi a lámpást és előre megy. Mi utána. A füst egyre nagyobb lesz — majd hogy vágni lehetne, a gyenge fény alig tud keresztül szürődni rajta. Erős fojtó levegő minden felek. Csak az orrunkon keresztül lélegzünk. Végre odaérünk a "lüvéshez". A legutolsó cölöpkerettől félméternyire 20-30 kilós darabokban levált szén darabok feküznek a földön — Alig hogy valamit kivájt a három "lüvés".

A vezetőmunkás odamegy, vé gig tapogatja a szénfalat és kedvetlenül morogja:

— Má' megint kőre akadtunk — a fene ette vóna meg! — Lühetünk tovább.

Szidja, átkozza a követ, a mely nem engedi a szénhez — ez csak az ő kára, mert ennyivel kevesebbet keres.

A szürke, a pej, meg a házinyulak.

Csoportban dolgoznak, van nap, hogy — főleg kitárásnál — harminc csillét is megraknak. de van ugyis, hogy a felére se telik. Ezt pedig megérzi a család — mert az ember kevesebbet vissz haza a hét végén.

Odébb állunk — Grimm bácsi a második emeletre vezet bennünket. Neki nagyon tetszik a lenti séta, azt mondja, sokkal jobban érzi magát idelenn, mint fönt a szabad ég alatt. A folyosó egyre szükül — a vége olyan keskeny. torokba érünk, hogy csak lassan csuszva tudunk keresztül bujni rajta. Idefönn is alig találkozunk embberrel. Csak az egyik "domboldalon" dolgozik megint három — ők ereszik le a tele csilléket az alsó szintre — és egy fahengeres gép segitségével huzatják fel önmüködőleg az üres "ládákat."

A szük folyosóban lefelé haladva jó negyedóra muliva végre ismét a centrumba kerülünk. Azaz, a másik oldalára. Itt vannak az istállók. Az egyik üresen áll, a másikban öt paripa ropogtatja a takarmányt -békésen egymás mellett. Rendes jászol, széna, vizes putton — alom, a melyről még egypár nagyfülü házinyul sem hiányzik. Azt mondják, jobban hiznak igy sötétben.

Azán megint a liftre lépünk. Grimm bácsi jelez.

— Jó szerencsét! — hangzik innen is onnan is a bucsu köszöntés és már a levegőben is vagyunk. Másodpercekre mintán ránk süt ismét a nyári nap — felülégzünk — az órámra nézek: pont tizenkettő. Két és fél órát bandukoltunk az ajkai barlangokban.

Mig lemossuk magunkról a fekete szénport elbeszélgetünk az egyik munkásasszonnyal.

A félskatulya gyufa árától a — félmillióig.

A férje bányász volt — meghalt, most ő itt maradt özvegyen három gyerekkel. Dolgozik Huszonnyolc korona napi bért kap (egy negyed skatulya gyufa árát) meg hozzá 100 százalékot — összesen 56 koronát — tehát FÉL skatulya gyufa árát. A pótmüszakokkal együtt rámegy a fizetése havonta körülbelül 9000 koronára. Ezenkivül kap a maga személyére 12 kiló lisztet, minden gyerek után nyolcat, 3 kiló zsirt — gyerekei után fejenkint felet, háromnegyed kg. cukrot, a gyerekek fél kilogrammot. Mindezt havonta. Ezenkivül babot, krumplit, hust kedvezményes árban. Azt mondja, az ellátás valahogyan futná, csak a kenyér liszt kevés. Havonta még külön tiz kilót kell vennie, ami 10,000 korona — több, mint az egész havi fizetése. Hol marad a füszer — só — cérna stb. a ruháról nem is beszélve. Erre bizony nem is gondolhat. Mostanáig ugy segitett magán, hogy a bátyjával együtt élt — az is keresett. De most az itthagyta a bányát — még maga sem tudja, hogyan lesz.

A bányász fizetése szintén nem sokkal több. Harminctől—hetvenezer koronáig keres a vájár, ezenkivül kap 16 kg. lisztet (családtagonkint 8 kg.-t) 4 kg. zsirt (családtag fél kg.) 1 kg. cukrot (családtag fél kg.)

A külszini munkás helyzete még nehezebb. Ez 12 kg. lisztet, 3 kg. zsirt, 75 dekagramm cukrot kap. Ruhát semmit, csak bakkancsot minden 100 pótmüszak után.

Hetenkint kétszer van tulóra, pénteken és szombaton. A tulóráért 12,000 koronát fizet a társaság — ez mégis hoz valamit a konyhára.

Grimm bácsi is panaszkodik. — Békében megkerestem 3—4—5 koronát naponta — most meg 1000-et. Nehéz a megélhetés, kérem...

Bizony nehéz. Megtudom még azt is, amit Grimm bácsi nem akart elmondani: van bányászcsalád, ahol sokszor napokig nem kerül kenyér az asztalra. Csak a legutóbbi időkben történt, hogy az egyik nagycsaládos munkás két napig nem ment dologra, mert nem volt mit ennie.

Ezzel szemben vannak néhányan, akik nagyon jól keresnek. Különösen jói fizetik a "meddőmunkásokat." Egy méter meddő kihajtásáért 9.500 koronát fizetnek — lesz vájár, aki 25 müszaket véve alapul — fél-

(Folytatás a 6-ik oldalon.)

Az Ó-hazába Szándékozik Menni?

Utja sokkal könnyebb és kellemesebb lesz, ha ugy hajójegyet mint vasuti jegyet előre beszerzi. Ennek az ugyanegyes alapokon alió, bankinak utasai irodája kezességet infogadja a helyes, és megbizatásait ott a sok szalagalatoti.

Adhatunk azonkivül önnek az utra hitelleveleket és utazási csekkeket, a melyek szétszóglolmod tesznek, hogy sok pénzt vigyen magával és amellett utazás közben de bárhonkor, amikor pénzre van szüksége, kapheti.

Tudatjuk-ön a magyarul megadhatja-e ezre vonatkozólag minden felvilágositást.

Foreign Department

MELLON NATIONAL BANK

Cor. SMITHFIELD STREET and OLIVER AVENUE, PITTSBURGH, PA.

AMERICAN UNION BANK

Főüzlet: 10 E. 22nd St., a Bankpalotában New York City.

NÉMETH JÁNOS

Fióküzlet: 1597—2nd Ave., sarnac 82nd Street New York City.

Elnök

KÉSZPÉNZ-DOLLÁR gyorsan teljesitünk.

Pénzküldemények kifizetéseket Magyarországon a legolcsóbb átutalási díjak mellett pontosan és a megszállott területekre a legalacsonyabb árfolyam mellett.

Hajójegyek a legjobb vonalakra a hajótársulatok eredeti árain.

Közjegyzői ügyek pontos, szakszerü és leikiismeretes elintézése.

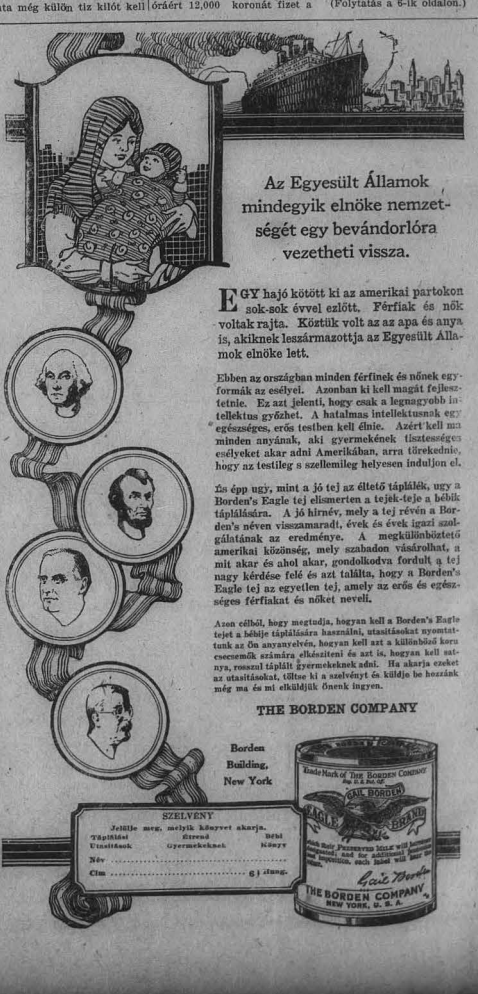

Az Egyesült Államok mindegyik elnöke nemzetségét egy bevándorlóra vezetheti vissza.

EGY hajó kötött ki az amerikai partokon sok-sok évvel ezlött. Férfiak és nők voltak rajta. Köztük volt az az apa és anya is, akiknek leszármazottja az Egyesült Államok elnöke lett.

Ebben az országban minden férfinek és nőnek egy formák az esélyei. Azonban ki kell magát fejlesztetnie. Ez azt jelenti, hogy csak a legnagyobb intelektus győzhet. A hatalmas intellektusnak egy egészséges, erős testben kell élnie. Azért kell ma minden anyának, aki gyermekének tisztességes esélyeket akar adni Amerikában, arra türekednie, hogy az testileg s szellemileg helyesen induljon el.

És épp ugy, mint a jó tej az éltető táplálék, ugy a Borden's Eagle tej elismerten a tejek-teje a bébik táplálására. A jó hirnév, mely a tej révén a Borden's néven visszamaradt, évek és évek igazi szolgálatának az eredménye. A megküllönböztető amerikai közönség, mely szabadon vásárolhat, a mit akar és ahol akar, gondolkodva fordult a tej nagy kérdése felé és azt találta, hogy a Borden's Eagle tej az egyetlen tej, amely az erős és egészséges férfiakat és nőket nevelt.

Azon célból, hogy megtudja, hogyan kell a Borden's Eagle tejet a bébije táplálására használni, utasitásokat nyomtattunk az Ön anyanyelvén, hogyan kell azt a különböző korú csecsemők számára elkészíteni és azt is, hogyan kell sutnya, rossza táplált gyermekeknek adni. Ha akarja ezeket az utasitásokat, töltse ki a szelvényt és küldje be hozzánk még ma és mi elküldjük önenk ingyen.

THE BORDEN COMPANY

MAGYAR BÁNYAPLÉZEK MESÉI

AMIT A SZIVÜNK BESZÉL...

Irta Legloner.

(Folytatás.)

Hanem hogy mi az az egy ut, azt nem mondta meg. Hogyne! Hogy rá jöjjön Alice a politikájára. Hiszen akkor sohase adná be a makacs derekát. Ugy kell intézni a dolgot, hogy ő maga jöjjön rá arra a bizonyos "egy utra", mely egyébként is szive vágya az anyjának. Addig is, hadd lássa a szófogadatlan gyerek, mennyire megbetegitette az anyját. Tényleg megtette Mrs. Thompson, hogy egy müvészieszen rendezett roszszullét után szobájába vonult s elzárkózott a világtól. Senkit se eresztett magához, legkevésbbé a lányát. Had szenvedjen Jobban az a kis makrancos. Had fájdítsa érzékeny szivét még jobban az a tudat is, hogy ő most miatta beteg. Ő oly rosszul van hogy legalább két doktornak kell konsiliumot tartani felette. Még jó ha meg nem hal. A fő az, hogy most már fütyülni lehet Tornyos Lászlóra.

Szegény Alice azt se tudta ijedtében, bánatában, kihez forduljon.

Azt persze nem sejthette, hogy anyjának kutya baja sincs. Hogy az egész csak "beállítás". Csak frame up, mely az ő megpuhitására való. A két orvos ugyan eloszlathatta volna az aggodalmát, hanem azok az anyja utasitását követték, amikor gondterhesen csóváltak fejelket előtte. Csak nem bolondok egy ilyen nagy pénzü pacienset magukra haragitani. Az orvosok amugy is szeretik gondterhesen csóválgatni a fejelket. Attól valahogyan nagyobb tudományuaknak vagy minek látszanak a közönség előtt. Legfeljebb nehány szemtelen tartja azt csak — nagyképüskódésnek, azokra meg ugy se ad senki. Legkevésbbé maguk a doktorok. Azok egyszerüen kiállhatatlan szemtelenek.

Albert Grantot jelentette a szobalány. Alice örömmel fogadta. Végre valaki, akinek kipanaszkodhatja magát. A fiatal ember ünnepélyesen volt öltözve s kissé tulkomolyan üdvözölte a leányt.

— Régen nem láttam

Grant bólintott

— Két napja

A fiatalember tudta, mi az az "egy ut" amely kivezet a hinárból a amely után Mrs. Thompson annyira vágyik. Csakhogy amiért ő is küzdött eddig, az az "egy ut" a jelen körülmények között visszatetszővé vált előtte. Mindenté föláldozta volna, hogy Alice feleségül menjen hozzá. A világ legboldogabb emberének vallotta volna magát, ha a leányká "igent" mond. Csakhogy rendes körülmények közt. Amikor az érzéseknek alapján történik a dolog. Amikor két emberi élet jövője attól függ, — — — "amit a szivünk beszél". Nem pedig igy, kényszeritő körülmények nyomasztó sulya alatt. A társadalom szamár felfogása miatt, amely kényszeriti a nőt hozzámenni a férfihoz a kivel "hirbe" hozódott, másként becstelen, kivetett, pária. Ez az az "egy ut". Az erkölcsi reparatio. Együtt töltöttek egy éjszakát. Ha a társaságnak azt nem mondják, hogy völegény-menyasszony, akkor Alice nevének, becsületének örökre vége. Akkor a "társaságból" kinézik. Akkor egy világért kezet nem nyujtana neki a — — — legerkölcstelenebb se.

Alice olyan ártatlan, tisztaelkü volt, aki még semmit se tudott a "társaság" belső életéről — — szeplőiről. Mikor Grant nagy nehezen megértette vele, hogy feleségének kell lennie, ha ad valamit a hirére, becsületére, a leányka ugy érezte, mintha kést döfnének a szivébe. Arca fakóra vált s csak annyit tudott susogni

— Jaj Istenem — — —

Grant egy pohár vizet hozott, aztán várta hogy a leányka magához térjen teljesen. Ő is borzasztóan sápadt volt. Sokkal becsületesebb, gavallérabb ember volt, mint hogy ne szégyelte volna magát a lánykával szemben.

— Alice. Reménylem érzi, hogy ön most kötelességből kérem meg a kezét

A lányka bólintott

— Nem kárhoztat — — nem vet meg

Alice gyengén mosolygott

— Maga is ép oly áldozat, mint én

— Iparkodni fogok hogy boldoggá te...

A lányka szomoru kézlegyintésére elhallgatott. Kár is lett volna boldogságról beszélni — — — most

Alice komoly arccal nyujtott kezet

— Itt van. — — Most tegyük meg a kötelességünket

Az anyja szobanőtója előtt örködő szobalányt egyszerüen félre tolta az utjából. Atyjának komoly, erős természete lett urrá felette. Hidegen szólt oda anyjának

— Jegyese vagyok Mr. Grantnak. Kihirdetheted a világnak.

Este a kasinóban senki se sejtette a gratulálók közül mi megy végbe a szivében, mig az ég felé repülő rakétákat nézi. Grant tüzi játékkal adott keretet az eljegyzési ünnepséghez. Egy szokatlan nagyságu gyémánt solitairt huzott az ujjára jegygyürüként. Nagyobb volt az értéke, mint amennyit husz évi munka után megtakarithat az a paraszt — — az a Tornyos.

Ezt a meghatározást azonban csak a boldogságban uszó Mrs. Thompson tette.

Azon az éjszakán egy percet se aludt szegény leányka. Hogy aludt volna. Hát szokás aludni temetésen?!... Ő pedig temetett. Temette Tornyos László képét. A saját szivébe temette. Most még szabad volt. Ez az éjszaka még az övé. Holnap reggeltől kezdve már gondolni se szabad rá. Az édesre. A kedvesre. El kell feléjteni a felejthetetlent. Ugy parancsolja a becsület. Akármiért történt is, másnak a menyasszonya. Akire tegnap még büszke szerelemmel gondolt, arra holnap gondolnia már vétek. Akit tegnap még imádott, attól holnaptól kezdve futnia kell. Igy parancsolja a becsület. Most arra kell hallgatni, nem amit a szivünk beszél.

— — — Bolond világ — — bolond élet — — bolond emberiség — — — Csak a jó Isten tudja, milyen szivet-lelket zuzó volt az a temetési éjszaka — — — Szegény kis Thompson Alice eljegyzési éjszakája.

XII-ik Fejezet.

Mrs. Thompson büszkén ölelte meg az urát, mikor leszálltak a vonatról. Mint afféle asszony, nem tudott ellentállni a diadalának; Oda sugta ölelkezés közben

— Ugy-e mégse közönséges bányász felesége lessz a lányom.

Thompson ur nem válaszolt, hanem Alicet vonta keblére. A leányka valahogyan nem tudott ellentállni a sirásnak. Ott zokogott atyja mellére hajtott fejjel. Mr. Thompson is nagyon el volt érzékenyülve. Könnyes szemekkel simogatta leánykája haját. Hanem a missis, az hamar elejét vette az érzékeny jelenetnek

— No, csak siessünk. Otthon is lehet ölelkezni, ameddig csak tetszik. Itt mindenki bámul — — — még kezet se fogott a lánya völegényével — — —

Albert Grant pár lépésre tőlük csendesen várta amig közöttük egymást a családtagok. Mrs. Thompson szavaira közelebb lépett

— Albert Grant — — —

A general manager kezét nyujtotta

— Isten hozta — — —

Rá nézett hosszan, kutatóan. Tetszett neki a fiatalember nyilt becsületes tekintete, komoly, férfias barna arca.

— Érezze jól magát köztünk. Ámbár — kissé egyhangu életet élünk itt. Nem sok szórakozása akad

A fiatal ember gyors, meleg pillantást vetett Alicera

— Jól fogom érezni magam

— Nohát menjünk...

A bánya egyik truck autójára felpakolták a podgyászt. A driver majd szét pukkadt mérgében Mrs. Thompson miatt. A jó asszony egyre dirigálta

— Erre jól vigyázzon — — please — — Ezt felülről tegye, mert törékeny holmi van benne — — — nehogy össze törjön — — ezt a suit caset valahogy át ne kösse, mert behorpad s meg gyürődnék benne a ruhák — — — Ezt meg éppen felülre kell tenni, mert kalapok vannak benne — — please — — — csak vigyázzon mindenre — — — please — — — el ne potyogtasson semmit utközben — — — please — — jól kötözze le a csomagokat — — please — — — ne szoritsa meg olyan erősen a kötéseket — — please — — betalál szakadni valamelyik suit case — — — please — — — csak vigyázva hajtson — — please — — —

A driver aztán csak azért is lekötözte, talán tulerősen is böröndöket. De mi a csudának is kotnyeleskedett Mrs. Thompson a driver businessébe.

Thompson ur nem állhatta meg, hogy közbe ne szóljon

— De ne igazgassa maga a Johnt, deary — — — tudja ő, mit, hogyan csináljon. Ne féljen semmit. Nem vesz el semmi — — — ugye- John — — —

A driver komor arca kiderült a General Manager nyájas beszédére.

— Rendben lessz minden Mr. Thompson

Ónagysága kissé opésen akart válaszolni az urának, hanem benne rekedt hirtelen a szó.

Amig ő dirigálta, igazgatta a drivert, hogy hogyan pakolja fel a tömérdek podgyászt, azalatt egy uj üdvözlő érkezett a fogadásukra

Tornyos László épen kezet fogott Aliceval, mikor Mrs. Thompson véletlenül arra nézett. Majdnem rosszul lett a hirtelen méregtől, mikor azt a szép, mélyen csengő tiszta hangot beszélni hallotta

— Eljöttem én is tolmácsolni az egész pléz örömét szerencsés visszaérkezésük alkalmával — —

— Hol tanult meg ilyen udvariasan beszélni ez a paraszt — — ez a közönséges bányász — — —

Alice talán egy kicsikét tovább is fogta az üdvözlő fiatalember kezét a kelletőnél.

— Köszönöm, hogy maga is kijött és — —

Eszébe jutott hirtelen, hogy ő már nem szabad. Már le van kötve. Mellette áll a völegénye.

Vannak pillanatok, melyek sulyosabbak egy egész életnél.

Vannak pillanatok, mely alatt a pillanatnál is gyorsabban száguldanak át ellentétes indulatok, érzések a szivben.

Vannak pillanatok, mikor az elme nem engedi kimondani a szájnak azt, amit — — a szivünk beszél. Vannak pillanatok, amikor az ember maga kivánja, hogy báresak szakadna meg a szive.

A leányka keserves érzéseit nem vette észre senki. Az arcának tudott nyugalmat parancsolni amig ideáljával szemben állt, csak a szemeinek nem. Azok mondhatatlan fénnyel ragyogták az elfojtott, boldogtalan szerelem fájdalmát, szóval ki nem fejezhető szomoruságát.

Hanem hát, — Tornyos Lászlónak az volt a földi rendeltetése, hogy ne tudjon olvasni a női szemekből. Valami a szive mélyén ugyhuzta, vonta Alicehoz, hogy majdnem könnyesek lettek a szemei mig a kezét fogta, hanem ő azt csak testvéri érzének gondolta. A leányka nézésére valami összeszorította a szive táját, hanem azt ő csak a visszontlátás természetes örömének tulajdonitotta. Hiszen ő annyira beleélte magát Erdei Piros Irázti szerelmébe, hogy az jóformán második természetévé vált. Azt hitte, hogy az törvény, mely alól szabadulás nincs, melyet az Isten ábrészett szivében a melyet ápolni, őrizni kell, még ha a lány nem viszonozza is mert hát — — — hátha mégis — — — Valójában pedig nem volt más, mint egy gyönyörü férfinak egy gyönyörü nő iránt való természetes indulata. Egy vágyodó lélek vergődése, aki párját keresi s azt hiszi, megtalálta abban a másik gyönyörü testben, ha az nem szereti is viszont. Próbálatlan, tapasztalatlan fiatal lélek aki saját magára disputálja a szerelmet a nem kételkedik hogy az a gyönyörü test az övéhez hasonló szép lelket fedez, ábrándos szív, aki elhiteti magával, hogy szép test csak szép lelket takar.

(Folytatása következik.)

Oldsmobile

WINS BY COMPARISON
(ÖSSZEHASONLITÁSNÁL NYER)

Négy cilinderes f. o. b. Lansing ...$ 975.00
Nyolc cilinderes f. o. b. Lansing ...$1375.00
Zárt kocsik f. o. b. Lansing ..$1195---2150.00

Ezek a legtartósabb és legkényelmesebben kezelhető kocsik. Jöjjön el és győződjön meg róla.

PARKINS-MORRIS MOTOR CO.
Egyedárusitói az Oldsmobile kocsiknak
Logan és Boone Countykban.
LOGAN, W. VA.

ALFRED WILEY ZONGORAHÁZA
LOGAN, WEST VIRGINIA.
Mindenféle legkitünőbb zongorák, grammofonok, lemezek és más minden hangszerek nagy raktára.
Ha valami hangszert akar vásárolni, okvetlen nézze meg üzletünket. Nálunk mindenből a legjobbat kapja.

MAGYAR BÁNYÁSZOK OTTHONA
Logan, West Virginia.
Ha Loganba jön és valódi tisztán készitett jó magyar ételeket akar enni, okvetlenül keresse fel a Magyar Bányász Otthont.
HUSITO ITALOK.
A magyar bányászok pártfogását kéri
Doll Zsigmond
tulajdonos.

HILL PIANO CO.
C. V. MILLER, tulajdonos
947 FOURTH AVE.
HUNTINGTON, W. VA.
Bármilyen hangszerre, gramofonlemezre, zongoralemezre van szüksége, forduljon hozzánk. — Ha nálunk vásárol sok pénzt takarit meg. Elsőrangu árukat tartunk raktáron!
KÉRJEN GRAMOFONLEMEZ ÁRJEGYZÉKET!

WILLIAMSON környéki magyarok helyeszütek el betétjeiket a
DAY AND NIGHT BANKBA, WILLIAMSONBAN, W. VA.
Betétekre 3 százalék kamatot fizetünk
MAGYAROKAT figyelmesen szolgáljuk ki.
ESTE 7 ORAIG NYITVA TARTUNK.

NAGY JÁNOS & COMPANY
FÜSZER, HENTES, RÖVID ÉS RŐFÖS ÁRU ÜZLETE.
CHERRY TREE BOTTOM, LOGAN, W. VA.
Hazai módon készitett kolbászt hózsz szállitunk magyar vevőinknek. Kétszer hetenként friss kolbászt készitünk.
Rózsapaprika, jó fajta sáfrány, mák és minden más magyar füszeráru kapható nálunk.
A magyarság szives pártfogását kérjük! Tisztességesen szolgáljuk ki vevőinket.

B. & L. Furniture Co.
Mr. MAJER, Manager, a magyarok régi jó barátja
WILLIAMSON WEST VIRGINIA.

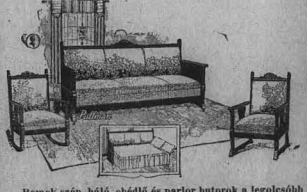

Nemek szép, háló, ebédlő és parlor butorok a legolcsóbb árban nálunk kaphatók.
Konyhabutorok, edények, szőnyegek, disztárgyak nagy választékban.
KÖNNYŰ RÉSZLETFIZETÉSRE IS ADUNK MAGYAR BÁNYÁSZOKNAK!
Nézze meg raktárunkat, mielőtt vásárolna! Ha Williamsonba jön okvetlenül keressen fel bennünket! Vevőinket tisztességesen szolgáljuk ki és aki nálunk vásárol, sok pénzt takarit meg.

Tüzbiztositás

Az emberek általában nem nagy figyelmet forditanak a tüzbiztositásra.

Mit felelne Ön a következő kérdésekre?

1) Elég gondot fordit-e Ön a tüzbiztositásra és vajjon kellően biztositva van-e a háza, háztartási tárgyak, melléképületek, garage, automobile, kocsiszin, stb.?
2) Felemelte-e a biztositási összeget az áremelkedés arányában, hogy olyan összeget kapjon, mely elegendő az ujbóli beszerzésre, ha netalán a tüz elpusztitana valamit?
3) Vajjon a biztositást egy teljesen megbizható, szilárd, régi kipróbált amerikai intézettel köttöte-e?

Ha Ön valóban komoly gondolkodásu és előrelátó ember, ugy Ön csakis a világ legmegbizhatóbb biztositási intézetével köti meg biztositását.

KÉPVISELI E VIDÉKEN:
TUG RIVER INSURANCE AGENCY
PATTERSON BLDG.
WILLIAMSON, W. VA.

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmult héten 4 napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában.

Csütörtökön este a moziban Dorothy Daltonnal a főszerepben Moran of the Lady Letty cimü legalmas, érdekfeszitő tengeri történet került szinre. Azonkivül egy kacagtató vigjáték.

A Verhovay Segély Egylet himlervilleti fiókja vasárnap 4. n. ő órakor tartja rendes havi gyülését a Halban. A fiók vezetősége kéri a hátralékosokat, hogy ez alkalommal rendezzék tartozásaikat.

Vasárnap este lesz megtartva a a mult hétről elhalasztott szinielőadás és táncmulatság.

MEGJELENT
KIS MAGYARORSZÁG
(himlervilleti helyi hirlap)
legujabb száma
Szerkesztik: KOLOS LEO.
Megjelenik havonkénti kétszer.
Előfizetési ára egy évre ..... 60 cent.
Magyarországba ..... 90 cent.
Ha érdekli Himlervillenek, ennek a kis magyar városnak a sorsa, igy rendelje meg a Kis Magyarországot, melyből egész évre ezt pontos és megbizható értesüléseket sze rez minden helyi eseményről.
Mutatvány szám ingyen.
KIS MAGYARORSZÁG
Himlerville, Kentucky.

KISHIRDETÉSEK.

ELADÓ.
Himlerviller lévő ületemet és hazamat más villanykozás miatt bérbe adnám, ottan szerszámok, az ara készüret is átvesszi. Jelentkezni október 10-ig lehet. Mike Lakviczka, Box 83, Himlerville, Ky.

Két darab Himler Coal Co. és egy Himler State Bank, résszvény eladó. Fordulnak felnak Mike Sebesi, Box 17, Blair, W. Va.

ELADÓ 3 egy családos ház 4 lottal Bridgeport, Conn. gyárvárosban, ahol munkaszünkom mindig van. Ára 2 ezer 5 ezer dollár. Megérjük dánda hellel hozzá, a többi évi törlesztésre 6-os kamatal. Irjanak Résvhivel Gedeon Vajda, Box 62, Masontown, W. Va.

ELADÓ
5 Himler Coal Co. résszvény. Alkalmatlan a munkaesési elmri kérunk.
WATSON, ARMSTRONG & CO.
Merchants New York Stock Exchange
74 BROAD ST., NEW YORK, N. Y.

FARMKEREŐ BÁNYÁSZOK! FIGYELEM!
Az amerikai lusta mérte emberektik a kilszabbon 9,10 fizet pangat. Elégedett a sok munkás, az ennyi szerszám, a szemlyar szükségtelen, a gummi a sutogyárnak munkát hozott, a farmerek elégedetlenek, de legtöbbek az U. States behoztatta a kivitele kött mentabbnak nagy kilöbbszöt a kereskedőkön kérem: a figyelmes üzletemberek már idején.
Ezt azért az elérhetőbb antitek felhasználják a mostani alacsony árakat, a emlékjüttek a farmokra hamáb. Vagy legalább ére kötöbbszöt vesszek, nagy szokat a kellő időben megérdiknnek.
Mostanában a legtöbb vesi-ostemmen tolnak a nagy szerszámokat, a kisebb szerszámokat a farmer nyvesi szerz elhalmozott a kiréltesekkel. Nalam sincs ugyan az fordítva, mint a kereskedő években volt: de tekintve, hogy most nagjemen nincsen farm eladó: az ennyiben tiszteli.
Ismu, hogy ón olyan cikeket adom neg a szammel kérem, mint a kramme ednet tanyékat, hogy annál alacsonyabb ára de annál más nem mlyenek. Te beszéljük a szakerő, beszélnek kiegöl-nek hogy kár ide most is a vesszek a kik kiszöt, sok a bányász is. A saját ismu is bányász, de egyszerend farmer is a mostani szálon. S ha ottani hiszem, ha elhiszik, de is Glenlidon kösöszöt.
Hasztalan hát a kapcsolgyelem eltal szert ekszmuk ednó. Annáknak nyivi ellen a tenyészet, a lelkiösszyi ottanak kösöszöt. Ennek a szerszámnak, Kassabbnak szedjen a drógik vesszek a szöszöt fabiztos drógmondaik szelnek megkapja. Irjon a legtöbb farmer. Jegyzésemnek Tudd hemo kinek, nagyobb farmot a ednek alig mákat. — V. Mihály, Glenlidon, New-York-state.

KERESTETIK,
MICHAEL NUSSER mint szt. Mordonban Anyja Zwiekel Kroszt Anna Nusser János. Utolsóra Omaha (Nebraska) volt. (Kanadiból Sifto) Ereklit 30 évvel vándorolt ki. Ismerősei tudnak hollétéről. Kerestetik még testvére Ignác nősére. Hőla tudók szivesen adnak értesitést. D. M. Hajos, 1832 Parsons Ave., Columbus, Ohio.

OLASZ HARMONIKAK.
Itt szállunk és importunk olasznyelv. Ily kizárt harmonikat Olasz Harmonikák.
Ugyanezen a lejtőbek. Tiz évi jótállás. Árajok ingyenesek, mint más cégnek. Vevőink ingyen, olasznyelvű Harmonikákat. Irjon Ingyen Árjegyzékünkért.
HUATTA SERENELLI & CO.
317 Blue Island Ave., Dept. 61, Chicago, Ill.

Himlervillei és Vidéki magyar testvérek!
A jobb munkavisonyok daczára is minden árut csak nagy, mint eddig a
LEGOLCSÓBB ÁRBAN
adok.
Kapható nálam mindenféle élelmiszer, friss húk, hámolyos kolbász, Ünnepélő és munkáscipő a legjutányosabb áron.
Hideg gyógyok minden órában és meg magyarnak.
Tovabbra is kérem magyar testvéreim szives pártfogásat.
GURDON KÁROLY
legrégibb vegyeskereskedő
HIMLERVILLE, KY.

Megbizható embereket
keresünk minden bányára pionem, akik hajlandok volnának mikhöbbetekben eskimbet mesimvatni az ismerősekhez. Irjon bővebb felvilágositást és ugyanezt az alanti cimre:
OVERALL WASHING POWDER MFG. CO.,
75 E. 10th St., New York, N. Y.

CITIZENS BANK
OF
WAR, W. VA.
Alap és tartalékőtke
$60,000.00
3 SZÁZALÉK KAMATOT fizetünk betétek után.
KÜLFÖLDI OSZTÁLYUNK a legolcsóbban küld pénzt az óhazába.
DRY FORKI magyarok szives pártfogását kérjük.

DRY FORKI BÁNYÁSZTESTVÉREK!
Ön évek hosszu sora óta veletek vagyok és mindig beesülettel szolgáltatak bennetteket!
Most nagyobbitottam meg üzletemet és nálam kaphatok a legolcsóbban a időben minden füszer és vegyeesaruit, selmeel pipákat, sőborszeszt, mindent amire csak szükségetek van.
Keressetek fel és meggyőződhettek, hogy nálam vásároltok a legolcsóbban.
THOMAS LOVAS
WAR, W. VA.

McDOWELL HOTEL, WELCH, W. VA.
SZURMI MIHÁLY, Tulajdonos.
Ha Welchre jön ökvetlenül keresse fel. Tiszta és kényelmes szobákat és magyarosan elkészitett ételeket kaphat minden időben.

Dr. L. L. BELCHER, WELCH, W. VA.
Minden foamunkát, hidmunkát, töméseket, korona munkákat a legmodernebb rendszer szerint feldolgom rétkül és fájdalom nélkül.
A magyarok figyelmes kiszolgálásban részesülnek nálam évek hosszu sora óta.

OVERLAND LOGAN SALES CO.
LOGAN, WEST VIRGINIA.
(ahol az Omar és Holden utak kereszteznek)

WILLIS KNIGHT Loganban $1300.00
RED BIRD Loganban ..... $ 790.00
Részletfizetésre is adok el magyar bányászoknak.
The New Overland Touring
Loganban ..... $ 580.00

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Dr. FOLDY KÁROLY
Óhazai jogügyi és közjegyzői irodája,
Szakszerüen és pontosan intézi el a magyar bányászok összes ügyeit.
Affidavitok (Kihozatalhoz szükséges törvényes iratok) Meghatalmazások, szerződések, kötelezvények, magyar, angol vagy bármilyen más nyelven. Birtok, örökösödési, házassági, árvaszéki, bünügyi, polgári, kötöszszatási és telekkönyvi ügyek.
— Forditások minden nyelvre. —
Megbizottak és helyettesek Magyarországban, Czechoslovakiában, Romániában, Jugoszláviában és Amerikában.
PÉNZKÜLDÉS, HAJÓJEGYEK, KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.
Irjon ezre a cimre ingyen tanácsért bármilyen ügyes-bajos dolgában:
LENOX HILL EXCHANGE
336 EAST 85TH STREET.
az egyedül engedélyezett hajójegy iroda a 86-ik utcában.
NEW YORK CITY.

ROYAL MAIL
A magyar kormány által engedélyezve
Szemben szabadságszobrok
NEW YORK és HAMBURG közötti
Cherbourg és Southampton ás
"OHIO" "ORCA"
"OHRIYA" "ORBITA"
Most a hajók minden tekintetben ujak és modernek. Osztályok berendezettl utasok ezeket a czimeket kapják, mert valóban a legjobb szolgálatot biztositják. Kizárólag elsőosztályu és mindenmód fel van szerelve, ami az utasok kényelmére szolgál.
Figyelmeztetjük az utasokat, hogy a hajóinkon csak az angol jóhere tartott asztalunkat és az ebédjeink szintén figyelmes és szolgálatkész. Gondolok, hogy ez gyomorbajt szintén rendszálitunk.
Fordulnak helyszinre forduljon helyi ügynökünkhöz, vagy
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY
34 Broadway, New York City

M. COLLIER, D. D. S.
DENTIST
Kermit, W. Va.
a Poolroom felett.
HIMLERVILLEN RENDELEK
Kedden és pénteken
délutan 4—8-ig.
MUNKÁM JÓ.

E lap előfizetési ára 2 dollár.

Tiz gyönyörü
MAGYAR DAL
Simkó Gusztávtól
szaszvegekre és énekre (vagy kegedáre.)
1. Mikor isten csillagokat teremtett 50c
2. Lakodalom van a mi utcénkban 50c
3. Fenyőlombok árnyékban olvasom a levelet 50c
4. Siraszatok engem ozonnalvágynak 50c
5. Szól a hóta, az a róta 50c
6. Milyen messzi a templomom 50c
7. Turi Balog Marcsa 50c
8. Egy csillagot nesek 50c
9. Ne hordjon, édes anyám 50c
10. Csendesen, csendesen (Pápay-tól 50c
Darabonkint 5 dal egyszerre rendelve $2.00
Darabonkint 10 dal egyszerre rendelve $3.50
Rendelésekben kérjük Money Orderen az árat az 25 cent portó rendeléshez, mivel a posta korlátolódott nem szabad, hogy az postafordulnak adassék, azonban kéljük a rendelő hanglapczeket.
Kérje teljes hotta, hanger (roll) leszen és könyvjegyzékünket.
Minden magyar az kulföldi ismerni fakarom.
Bárd Ferenc és Fia
new yorki fiókja
KERÉKES BROS.
America Hungarian Music hotta, könyv és lemezkiadó.
208 EAST 58th STREET,
NEW YORK CITY.

Geo. W. Snodgrass
Általános Biztositási Irodája
FELTA BUILDING
ASHLAND, KY.
Élet, tűz, betörés, egészségi biztositás a legelőnyösebb feltételek mellett.

MAGYAR BÁNYÁSZOKI
Évek óta veletek vagyok. Évek óta mindig jó szolgálatot végeztem.
Minden ügyben, ami szükséges telefonjelentés, kérjük.
Dr. D. M. WHITT
felügyelő
MATEWAN, W. VA.
Dr. W. F. McCOY utódja.

FÉRFIAK és NŐK
mert szerszámok a nőket szépitik
SZÉPSÉGÁPOLÓ
KATALÓGUS
Gyönyörü illatszerekkel, kiváltságosan szépitő szerekkel, Kölnivizekkel, Kölnivizekkel, Kölniviz